

Plenum

Onsdag 18.11.2020 kl. 13.59—21.31

17. Inledande av stamvårdande vargjakt och förhindrande av vargskador

Medborgarinitiativ MI 4/2020 rd

Remissdebatt

Förste vice talman Antti Rinne: Ärende 17 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till jord- och skogsbruksutskottet.

För remissdebatten reserveras högst en timme. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet.

Debatt

17.43 **Jenna Simula ps:** Arvoisa puhemies! Kun poliitikot tekevät sellaisia poliittisia päätöksiä, joilla hankaloitetaan ihmisten arkea päivästä toiseen, se syö uskoa poliittiseen järjestelmään. Kun viranomaisilta ei pyynnöistä huolimatta saa millään apua, se horjuttaa luottamusta viranomaisiin. Susien suhteen kyse on nimenomaan tästä. Vuodesta toiseen tilanne pahenee ympäri Suomen. Susimäärä kasvaa, ja sudesta on tullut yhä röyhkeämpi. Poliitikot pakenevat Euroopan unionin helmoihin, ja ihmiset jatkavat elämää susiongelmien kanssa. Tämän on viimein loputtava.

Kiitän suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamista koskevan kansalaisaloitteen tekijöitä sekä jokaista suomalaista, joka aloitteen on allekirjoittanut. Olette tuoneet keskusteluun ja päätöksentekoon tärkeän aloitteen, jolla olisi läpi mennessään iso vaikutus todella monien elämään ja jokapäiväiseen arkeen. Enää on saatava jokainen kansanedustaja ja ministeriö ymmärtämään ongelman vakavuus ja laajuus.

Tässä muutama suden raatelemaksi joutunut metsästyskoira kuluvalta syksyltä: Lemmy, norjanharmaahirvikoira, Kuhmo; Karhunkerääjän Ofelia, jämtlanninpystykorva, Haapajärvi; Pirre, Suomen pystykorva, Kuhmo; Jalo, jämtlanninpystykorva, Kuhmo; Raita, suomenajokoira, Pyhäjärvi. Listaa voisi jatkaa loputtomiin, mutta luettelin todellakin vain murto-osa niistä useista kymmenistä koirista, jotka susi on raadellut hengiltä kuluneen vuoden aikana. Jokainen näistä koirista oli jonkun perheenjäsen ja työkaveri, taatusti arvokkaampi kuin yksikään susi.

Metsästyksen ohessa koiria on viety vuosien aikana myös koirakokeista ja ihmisten pihoista. Ne, jotka sanovat, että pitääkö koiranne kiinni tai hankkikaa suurpetoaidat, eivät ymmärrä metsästyksestä tai eläinten kasvatuksesta juuri mitään. Suomalainen metsästyksija eränkäyntiperinne sisältää olennaisena osana nimenomaan koiralla metsästämisestä, ja ilman toimivaa koiraa on esimerkiksi hirvenmetsästys hyvin työlästä ja paikoittain lähes mahdotonta. Mikäli vuosittaisia hirvenkaatolupia ei saada käytettyä, seurauksena on kannankasvun myötä muun muassa liikenneturvallisuuden vaarantuminen. Sen, jos minkä, luulisi kiinnostavan jokaista tässäkin salissa.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Susikysymys jakaa ihmisiä ja aiheuttaa valtavaa vastakkainasettelua kaupunkien ja maaseudun välille. Kaupungeissa herkästi ajatellaan, että susi kuuluu luontoon. Kyllä, näinhän se on, mutta susi ei kuulu ihmisten piholle aterioimaan lemmikki- tai tuotantoeläimillä. Susienhalailuohjelmilla ei tehdä muuta kuin pahennetaan entisestään vastakkainasettelua ja huononnetaan viranomaisten ja ihmisten välejä. Kun susi tulee jatkuvasti pihaan tai tunkeutuu laitumille ja navettaan eivätkä ihmiset saa sille kaatolupaa, se, jos mikä, lisää susivihaa.

Vika ei ole sudessa, vaan susipolitiikassa. Vika on kansanedustajissa ja ministeriössä, jossa asioille ei tehdä tarpeeksi. Euroopan unionin helmoihin on aivan turha paeta. Katsokaa naapurimaatamme Viroa, jossa seuraavien kuukausien aikana tullaan kaatamaan peräti 140 sutta. Yhteiselo suden kanssa on Virossa sujuvampaa, koska kannanhoidollisella metsästyksellä pidetään suden ihmisarkuutta yllä, ja kannanhoidollisesta metsästyksestä huolimatta kanta Virossa on elinvoimainen.

Kannanhoidollisen metsästyksen tärkeimpiä tavoitteita on nimenomaan suden ihmisarkuuden palauttaminen ja ylläpito. Ennen susi kavahti pelkästään ihmisen hajua. Nyt se saattaa viedä koiran ihmisen näköetäisyydeltä, raadella poneja laitumelle, tappaa lampaat ja tunkeutua jopa navettaan syömään vasikan. Miettikää hetki omalle kohdallenne, jos joutuisitte joka päivä pelkäämään koiranne tai elinkeinonne puolesta. Suomessa on oikeus omaisuudensuojaan ja elinkeinon. Sutta ei pidä asettaa näiden oikeuksien edelle. On myös takapajuista huudella suden olleen täällä ensin. Se ei siitä huolimatta kuulu ihmisten piholle, eikä sen kuulu syödä metsästyskoiria välipalaksi. Emme voi palata aikaan, jolloin ihmisiä oli Suomessa niin vähän, etteivät ihmisen ja suden reviiirit juuri kohdanneet, vaan meidän on ratkaistava nykytilanteen ongelmat.

Susi vaikeuttaa siis metsästystä, tuotantoeläinten kasvatusta sekä esimerkiksi koirien kasvatusta ja jalostustyötä. Mikäli suden takia metsästystä tai metsästyskoirakokeita ei voida enää harrastaa, se tarkoittaa myös suomalaisten koirarotujen kadottamista. Ne, jos mitkä, ovat suojelemisen arvoisia. Meillä on laajoja alueita, jopa kokonaisia kuntia ja maakuntia, joissa metsästys on lähes mahdotonta suden takia, ellei ota riskiä päästää koiraa irti susista huolimatta. Metsästyksen loppumisella voi olla kohtalokkaat seuraukset koko kylälle tai kunnalle. Metsästysseura on usein se yhteisöllisyyttä ja elinvoimaa kunnassa ylläpitävä side, joka yhdistää asukkaat, mökkiläiset ja kunnasta jo muualle muuttaneet. Ei sovi unohtaa sitäkään tosiasiaa, että metsästäjät ovat niitä, jotka tekevät tärkeää luonnonsuojelutyötä. Jos metsästys loppuu, loppuu myös muu riistanhoitotyö.

Arvoisa puhemies! On aika ryhtyä toimiin ja lopettaa hymistely. Susipolitiikka on pantava kuntoon aloittaen kannanhoidollisesta metsästyksestä ja häirikkösusien joustavammasta poistamisesta. Ottakaa susien kanssa elävien ihmisten huolet kerrankin tosissaan. — Kiitos.

17.50 Ari Koponen ps: Puhemies! Iso kiitos tämän kansalaisaloitteen laatijoille sekä allekirjoittajille.

Susi herättää voimakkaita tunteita, mutta tässäkin asiassa ratkaisut tulee tehdä ilman isompia intohimoja kumpaankaan suuntaan. Asiassa on kuultava kaikkia osapuolia, mutta päätöksiä ei saa tehdä vain Helsingin kauramaitovyöhykkeellä asuvien ”musta tuntuu” -ajatuksen mukaan, vaan myös kentän ääntä on kuunneltava tarkalla korvalla. Siellä ovat tämän asian asiantuntijat.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Viimeaikainen kasvava uutisointi susista, runsaat havainnot pihapiireistä sekä susien käytös ja arkuuden menettäminen ihmistä kohtaan kertovat sen, että olemme luisuneet suuntaan, mikä on nyt muutettava. Susi ei pelkää ihmistä, ja kannanhoidollinen metsästys on lääke ongelmaan. Tällä hetkellä koiria ja muita lemmikkejä kissoista hevosiin syödään pihoista, metsästyskoiria aivan ihmisten läheisyydessä metsästäessä. Olemme alkaneet järjestää lapsille jopa koulukyytejä kotiovilta susien käytöksen takia. Omalla pihallaan ei kenenkään pidä tuntea pelkoa tai turvattomuutta susien takia.

Kuten edellisessä puheessa tuli ilmi, Suomessa on myös oikeus omaisuudensuojaan ja elinkeinon. Sutta ei pidä asettaa näiden oikeuksien edelle.

Susien takia myös hirvenmetsästys hirvikoiria käyttäen on uhattuna. Jos hirvilupia jää paljon käyttämättä, on aivan selvä, että tämä heijastuu myös hirvikolarien määrissä. Hirvikannan koko vaikuttaa myös hirvituhojen määrään taimikoissa.

Ministeri Leppä on kertonut omana kantanaan susien kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisen. Edustaja Sipilä kertoi alkuvuokosta lehdissä, miten susille tulisi laittaa ”nappi otsaan”. Muistuttaisin, että te olette hallituspuolueessa, joten pelkät puheet ja äänien kalastelu eivät lemmikkejä menettäneitä tai metsästäjiä lämmitä. Nyt tarvitaan tekoja, ja kysyisinkin ministeri Lepältä: mitä konkreettista te olette asian eteen tekemässä, ja millä aikataululla?

Susien pannoittamisesta te, ministeri Leppä, vastasitte edustaja Simulan kirjalliseen kysymykseen tämän vuoden helmikuussa, että tavoitteena on pantaseurannan jatkuminen väli vuoden jälkeen, mutta viimeaikaisesta uutisoinnista on saanut aivan toisenlaisen kuvan. Toivottavasti puheet tästä kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisesta eivät ole samanlainen tyhjä lupaus.

Kuten tänään varmasti nähdään, tukea kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseen tulee lähes kaikkien puolueiden edustajilta. Olisi hallituksen tekojen aika.

17.53 Petri Huru ps: Arvoisa puhemies! Aluksi haluan kiittää kaikkia kansalaisaloitteen tekijöitä tämän tärkeän ja ajankohtaisen asian ajamisesta, joka keräsi vajaassa viikossa vaaditut allekirjoitukset.

Susi on aina puhuttanut ihmisiä — eikä vähiten silloin, kun ne aiheuttavat vahinkoa. Aikanaan sudet on tapettu Suomesta lähes sukupuuttoon ja niistä on maksettu tapporahaa aina 70-luvulle asti, jonka jälkeen susi on levinnyt meille uudelleen itärajan takaa. Kun susia ei käytännössä ole ollut moniin vuosikymmeniin, on toki luonnollista, ettei myöskään ole ollut susien aiheuttamia vahinkoja.

Suomen susikanta on kuitenkin kasvanut vuosikymmenten saatossa ja vahingot sen myötä. Tämän vuoden maaliskuun susikanta on noin 250 yksilöä ja kolmisenkymmentä laumaa. Laumojen määrässä on kasvua edelliseen vuoteen verrattuna noin 25 prosenttia, ja niitä oli aiempaa enemmän läntisessä Suomessa. Kasvaneen susikannan myötä sekä niiden levittäytyessä yhä tiheämmin asutuille alueille on luonnollista, että konfliktit suden ja ihmisen välillä lisääntyvät sekä vahinkojen määrä kasvaa. Tämä luonnollisesti lisää huolta myös susireviireillä asuvien ihmisten keskuudessa.

Metsästyskauden alettua syksyllä ovat susien koirille aiheuttamat vahingot lisääntyneet merkittävästi ja sudet ovat tappaneet noin 30 koiraa ja haavoittaneet lähes saman verran. Vahinkojen määrää on hillinnyt ainoastaan se, ettei susien pelossa koiria uskalleta laskea vapaaksi metsästyksen yhteydessä. Röyhkeimmillään sudet vievät lemmikkejä jopa kodin rappusilta. Myös tuotantoeläinvahingot ovat loppukesästä kiihtyneet, kun sudet opettavat

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

kevään pentuja saalistamaan. Aina ei ole edes kyse saalistuksen opettamisesta, vaan susi tappaa myös enemmän kuin vain syödäkseen. Surullinen esimerkki tästä on Mustasaaresta, jossa susi tappoi 130 laiduntamassa ollutta lammasta. Susien aiheuttamien vahinkojen lista on surullisen pitkä, ja rahalliset menetykset ovat merkittäviä, puhumattakaan inhimillisestä kärsimyksestä eläinten omistajille.

Arvoisa puhemies! Tuskin kukaan kiistää sitä, etteikö susi kuulu Suomen luontoon, mutta pihapiireihin se ei kuulu. Kaikkia susia ei pidä hävittää, mutta ihmisarkuuden menettäneet ja vahinkoja aiheuttavat sudet pitää poistaa. Tällä nyt käsittelyssä olevalla kansalaisaloitteella kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi on tarkoitus osaltaan hillitä susikantamme kasvua ja laskea aiheutuneiden vahinkojen määrää samoin kuin jo tapahtuu karhun ja ilveksen osalta.

EU-tuomioistuimen ja korkeimman hallinto-oikeuden linjausten mukaan kannanhoidollinen metsästys on mahdollista tiettyjen perusteiden mukaan. Maa- ja metsätalousministeriö on käynnistänyt laajapohjaisen suunnittelu- ja määrittelyhankkeen, jossa selvitetään suden kannanhoidollisen metsästyksen edellytyksiä ja tavoitteita. Yhtenä tavoitteena pitää olla susikannan aiheuttamien vahinkojen laskeminen siedettävälle tasolle, ja tässä tulee yhteensovittaa yksilön yrittämisen sekä omaisuuden suoja. Tällä voidaan edesauttaa osaltaan yhteiseloä suden kanssa ja välttää oman käden oikeus. Se ei ole kenenkään etu, vähiten suden.

Vahinkojen määrä on yhteydessä susikannan kokoon ja ihmisarkuuteen sekä varsinkin sen puutteeseen. Tuoreen vertaisarvioidun tutkimuksen mukaan Suomen sudet ovat samaa kantaa Venäjän Karjalan susien kanssa. Suotuisan suojelun tasoa määrittäessä pitääkin jatkossa Suomen susien määrän sijaan huomioida koko boreaalisen vyöhykkeen susikanta ja tämän arvion pohjalta myöntää kannanhoidollisia metsästyslupia. Suomen susikannan koon määrittämisen läpinäkyvyyttä ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken pitää lisätä luotettavuuden ja hyväksyttävyyden lisäämiseksi. Myös Luonnonvarakeskuksen yksipuolisesti lopettama susien pannoitus pitää aloittaa uudelleen, jolloin ajantasaisella sijaintitiedolla voidaan ehkäistä susien aiheuttamia vahinkoja.

Arvoisa puhemies! Kunnes maa- ja metsätalousministeriön asettamat työryhmät saavat työnsä päätökseen ja eduskunta on käsitellyt kansalaisaloitteen kannanhoidollisesta metsästyksestä, pitää susien nykyisiä karkotuskeinoja kehittää entistä toimivammiksi ja joustavoittaa poikkeuslupien myöntämistä. Lisäksi pitää mahdollistaa häirikkösusien nopea ja joustava poistaminen, mikä on myös suden yleisen hyväksyttävyyden vuoksi oleellista. Se pitää toteuttaa yhteneväisin perustein koko maassa. Vahinkojen vähentämiseksi kannanhoidollisen metsästyksen uudelleenaloittaminen on tärkeää, ja siten tämä kansalaisaloite on erittäin kannatettava. Siksi kysynkin teiltä, arvoisa ministeri: miten aiotte hoitaa tämän kansalaisaloitteen käsittelyn ja mahdollistaa kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisen uudelleen? — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Leppä, 2 minuuttia.

17.59 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä: Arvoisa rouva puhemies! Oma näemykseni tähän käsittelyssä olevaan asiaan on selvä: tarvitsemme suden kannanhoidollisen metsästyksen takaisin. [Välihuutoja]

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Metsästys on tärkeä osa suurpetojemme kannan hoitoa. Sillä säädellään kannan tasoa ja sitä kautta ehkäistään vahinkoja. On muistettava, että karhu- ja ilveskannat ovat Suomessa elinvoimaisia ja kasvaneet metsästyksestä huolimatta.

Kannanhoidollinen metsästys on myös osa susikannan hoitosuunnitelmaa, joten sillä on laaja eri tahojen tuki takanaan. Kansalaisaloitteen tekijät heijastavat huolta, joka on laajasti jaettu suden esiintymisalueilla, ja jaan sen myöskin itse. On sosiaalisen kestävyysnäkökulmalta välttämätöntä, että meillä on välineitä sekä säädellä susikantaa että poistaa ihmisarvokutensa menettäneitä, vahinkoa aiheuttavia ja vaaraa aiheuttavia yksilöitä.

Asetin välittömästi noiden oikeuden päätösten tultua voimaan laajapohjaisen työryhmän valmistelemaan kannanhoidollista metsästystä. Tämän työryhmän tehtävänä on käydä läpi huolella, millä ehdoin metsästys olisi mahdollista ja miten se tulisi käytännössä toteuttaa. Näillä näkymin kannanhoidollinen metsästys voidaan aloittaa: Työryhmä on nyt työtään tehnyt. Se voidaan aloittaa noin vuoden päästä. Suotuisan suojelutason raja ylittyi silloin. Siihen mennessä meillä on käytössä Riistakeskuksen ja poliisin poistoluvat vahinkoa ja vaaraa aiheuttaville susille.

Pidän tärkeänä, että toimintakynnys poliisilla on valtakunnallisissa suurpetoasioissa yhdenmukainen ja on selvää, milloin poliisi toimii. Viranomaisten ja meidän hallintoihmisten tehtävänä on ylläpitää kansalaisten turvallisuutta ja turvallisuudentunnetta ja ottaa huolet vakavasti — ja tämä koskee myös susia, erityisesti niitä yksilöitä, jotka ovat luonnollisen arkuutensa menettäneet. Viranomaisilla on tähän välineet, ja heidän on myös toimittava. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Otetaan tähän vielä neljä puheenvuoroa, jotka on etukäteen pyydetty ja jonotettu, ja sen jälkeen siirrymme debattiin.

18.01 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitän lämpimästi kansalaisaloitteen laatijoita ja jokaista allekirjoittajaa.

Yhteiskunnan on otettava ihminen ja yhteiskunnan etu huomioon aina ennen petoa. Susikeskustelu on osin tunteikasta. Ymmärrän tämän enemmän kuin hyvin, koska tuotantoeläinten, lemmikin tai metsästyskaverina toimivan rakkaan koiran menettäminen pedon raadeltavaksi herättää tunteita. Tällaisessa tilanteessa on vaikea ymmärtää suojelua, joka edesauttaa petojen leviämistä pihaille ja asutuksemme läheisyyteen.

On mielestäni täysin käsittämätöntä, että susikantaa ei ole tarkoin laskettu Suomessa. Tästä syystä 14.10. kuluva vuotta jätin toimenpideoitteen, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin todellisen susikannan laskemiseen ja käyttää Euroopan luontodirektiivin artikla 16:n mukaista mahdollisuutta susikannan harventamiseen ennalta ehkäisevänä ja tilannetta korjaavana toimenpiteenä. Toivon, että tämä ratkaisuehdotus nyt toteutuu käytännössä. Jo kansalaisten turvallisuudentunteenkin kannalta meidän on saatava tietää susien todellinen määrä Suomessa. Luonnonvarakeskuksen arvio ei kansan syvien rivien keskuudessa nauti pätkän vertaa luottamusta. Arvio on arvio, eikä se mielestäni tarkaksi faktaksi muutu, vaikka suojeleutoilijat kuinka asiansa puolesta itkevät.

Arvoisa puhemies! Yhteiskunnan on kyettävä varmistamaan, että pedot eivät häiritse tai uhkaa ihmisen elinkeinoa ja kotieläimiä tai estä metsästysharrastusta. Metsästysharrastus on yhteiskunnallemme erittäin tärkeää moneltakin kantilta katsottuna. Yhtenä esimerkkinä olkoon vaikka hirvieläinten kantojen kurissa pitäminen, joka on ehdoton turvallisuustekijä liikenteen turvallisuuden kannalta.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Ministeri Leppä on todennut, että kannattaa suden kannanhoidollista metsästystä. Olen siitä erittäin kiitollinen. Mutta pelkkä sanahelinä ei nyt auta. Turpeen verotuksenkin kohdalla keskustaministeri ryhmineen antoi periksi. Nyt ei saa käydä niin.

Arvoisa puhemies! Häiriökäyttäytyvien ja vaaraa aiheuttavien susien varalle meillä toki on käytettävissä poliisin poistolupa ja riistahallinnon vahinkoperusteinen lupa. Nämä keinot eivät ole riittäneet. Tänä on se päivä, jolloin meidän on katsottava totuutta silmiin ja myönnettävä tämä fakta.

Minulta on kysytty usein suoraan omaa mielipidettäni susiasiaan. Vaikka jollain kuinka menee tunteisiin, on politiikan kyettävä rehellisesti kertomaan suoraan kansalle oma mielipiteensä asiasta kuin asiasta. Omani kuuluu seuraavasti: Susi kuuluu luontoomme. Sen paikka on syvällä hienossa suomalaisessa metsässä. Jos susi tulee ihmisasutuksen piiriin häiritsemään tai tappamaan, se muuttuu silmissäni turkiseläimeksi, ja tällaisissa tapauksissa se tarvitsee lyijyä ja siltä on paras ottaa turkki pois.

Arvoisa puhemies! Kannatan kansalaisaloitteen henkeä. — Kiitos.

18.06 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Hyvä maa- ja metsätalousministeri Leppä ja hyvät edustajakollegat! Haluan itse kyllä kiittää ministeri Leppää tämänpäiväisistäkin puheenvuoroista, joissa hän on tuonut esille, että nämä kannanhoidolliset toimet voitaisiin aloittaa jo vuoden kuluttua. Itse koen, että ei meidän kannata tätä asiaa tässä salissa ainakaan enää enempää vastakkain asetella, vaan mieluummin etsiä ratkaisuja tähän.

Keskustelemme siis tänään Suomen Metsästäjäliiton, useiden metsästyskoirajärjestöjen ja myös maa- ja metsätaloustuottajien MTK:n ja SLC:n yhteisestä kansalaisaloitteesta, jossa esitetään suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamista ja susivahinkojen estämistä.

Aloite on itse asiassa muodoltaan nyt sellainen, miksi itse olen toivonut näiden aloitteiden menevän. Eli ei enää tarkkaa lakiteknistä kirjoittamista, mistä sitten täällä eduskunnassa usein todetaan, että siinä oli tekninen virhe ja emme voi hyväksyä, ja sen takia kansalaisaloite siirtyy mappi Ö:hön. Tämä on tehty nyt niin kuin minun mielestäni nämä voisi jatkossa tehdä kaikki, eli tällainen selkeä tahdonilmaisu yli 50 000 suomalaiselta, tässä itse asiassa lähes 62 000 allekirjoittajalta, jotka kertovat, että tämä on meidän tahtomme, toimikaa näin Suomen eduskunnassa. Sen jälkeen kansalaisaloite täällä käsitellään, ja sen päätöksen mukaisesti sitten veloitetaan hallitusta ja ministeriöiden virkamiehiä tekemään ne teknisesti oikeat lain pykälät. Tämä on minun mielestäni nyt se malli, minkä toivoisin jatkossa menevän kaikille kansalaisaloitteiden tekijöillekin tiedoksi. Ilmaiskaa tahtotila, meidän tehtävämme, ja sitten virkamiesten tehtävä on muotoilla se lakipykäläksi.

Olen antanut itse tälle kansalaisaloitteelle tukeni jo aiemmin. Toimin tänä vuonna suomenpystykorvien SM-haukkukilpailujen suojelijana, ja tuolla kilpailun yhteydessä totesin, että minun mielestäni tämä esitys on hyvä ja kannatettava, maltillinen, ratkaisuhakuihin ja sellainen, jonka kanssa voimme hyvin edetä susien kannanhoidollisen metsästyksen osalta.

Eli tässä laissa esitetään, että eduskunnan hyväksyessä maamme hallituksen tulee valmistella laki, joka luo puitteet suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi. Lisäksi lain tulee mahdollistaa nykyistä luotettavampi suden kannanarviointi, suden lajipuhkaus ja määrittää valtakunnalliset yhtenäiset toimintatavat uhkaa tai vaaraa aiheuttavien susien poistamiseen. Minusta varsin kohtuullinen ja tolkullinen esitys, ja itse kannatan tätä.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Tämä kansalaisaloite keräsi vajaassa viikossa 50 000 allekirjoitusta ja vajaassa kuukaudessa reilusti yli 60 000 allekirjoitusta. Sen jälkeen tämä kansalaisaloite otettiin pois allekirjoituksista sen takia, että se saatiin tänne tänään käsittelyyn ja toivottavasti ministeri Lepän esittämässä aikataulussa toteutukseen.

Itse uskon, että tämä aloite eduskunnassa tulee saamaan enemmistön tuen. Sudet nimitäin aiheuttavat nykyisin monenlaisia vahinkoja niin kotieläimille kuin metsästyskoirillekin. Lisäksi sudet ovat tämänkin vuoden aikana raadelleet maataloillemme lukuisia eläimiä. Pahimmillaan sudet ovat tappaneet kokonaisia lammaslauvoja, ja myös vasikoita on viety jopa maatalojen pihatoista.

Kuluvan 20. elokuuta alkaneen metsästyskauden aikana lokakuun loppuun mennessä sudet olivat tappaneet jo 21 metsästyskoiraa. Keskustelussa tänään on puhuttu jo lähes 30 metsästyskoirasta. Susien hampaisiin on joutunut lisäksi lokakuun loppuun mennessä 15 koiraa, jotka jäivät henkiin, ja koiria on myös viety pihoista. Metsästyskausihan jatkuu aina helmikuun loppuun saakka, ja joka viikonloppu näitä tietoja tulee jahtien jälkeen. Moni jo miettii, onko metsästyks mielekästä tämän jälkeen.

Maamme susikantahan on kasvanut hyvin. Tämän vuoden maaliskuussa susilauvojen määrä oli Luonnonvarakeskuksen mukaan noin neljänneksen, noin 25 prosenttia, edellisvuotta suurempi. Tassu-suurpetohavaintojärjestelmän mukaan sudet ovat käyneet ihmisten pihoilla tänä vuonna jo 2 800 kertaa. Enää ei siis voida puhua aarniometsien eläimistä, vaan susi on tullut monissa paikoissa niin sanotusti nurkkiin.

Kannanhoidollisen metsästyksen tavoitteena ei ole tietenkään kaikkien susien hävittäminen vaan susikannan laskeminen yhteiskunnallisesti siedettävälle tasolle: ”Kannanhoidollinen metsästyks on tutkitusti paras tapa hoitaa susikantaa kontrolloidusti, laillisesti sekä susien keskellä asuvat ihmiset huomioivalla tavalla. Metsästyksen tavoitteena on ennen kaikkea vähentää susien metsästyskoirille ja kotieläimille aiheuttamia vahinkoja sekä pitää sudet ihmisarkoina ja poissa ihmisasukseen läheltä.” Tätä itse olen siis valmis, totta kai, kannattamaan.

Lisäksi on vaadittu, että Luonnonvarakeskus aloittaisi susien pannoitukset, mutta valitettavasti tämän viikon maanantaina saimme tiedon, että Luke ei näin ole toimimassakaan. Tähän mielelläni kuulisin ministeri Lepältä selvitystä, miksi tämä pannoitus ei ole etenevässä.

Aloitteen tekijöistä SLC:n Mickel Nyström totesi minusta hyvin: ”Kannanhoidollisessa metsästyksessä ei ikinä ole kyse eläinlajin hävittämisestä. Tämä kansalaisaloite on rakentava aloite Suomen susikannan hoitamiseksi kestävästi.” Metsästäjäliiton toiminnanjohtaja Jaakko Silpola totesi myös: ”Kannanhoidollinen metsästyks on kestävä ratkaisu moniin susia koskeviin kysymyksiin. Lisäksi laissa on mahdollistettava nykyistä luotettavampi suden kannanarviointi ja määritettävä valtakunnallisesti yhtenäiset toimintatavat uhkaa tai vaaraa aiheuttavien susien poistamiseen.”

Edetään, arvoisat kollegat, siis määrätietoisesti eteenpäin. Suomalaisissa metsissä on runsaasti tilaa susillekin, mutta nurkkiin eivät hukat kuulu.

Puhemies Anu Vehviläinen: Hyvät edustajat, haluan tässä kohtaa huomauttaa, että myös permannolla on pidettävä maskeja. Toivon, että otatte tämän vetoituksen vakavasti.

18.13 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri! Olen aika paljon jutellut metsästäjien kanssa, joilla on koiria. He haluavat metsästää koirien avulla, he jalostavat

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

näitä koiria, ja varsinkin niillä alueilla, missä ei kovin paljon ole muita kulttuurielämyksiä tarjolla, heille se on todella iso asia elämässä, ja syksy on heille niin sanotusti vuoden kulta-aikaa.

Kun näitä juttuja olen pitänyt, niin olen vähän surullinen meidän hallinnon ja eduskunnan puolesta, kun aika moni on minulle sanonut, että se mikä heitä eniten suututtaa, koska he ovat eläneet siellä luonnon keskellä kymmeniä vuosia, on se, että heitä pidetään vähän yksinkertaisina. Tämä on kyllä viesti koko eduskunnalle ja EU:lle, sillä olen kyllä lukenut nämä korkeimman hallinto-oikeuden päätökset, EU-tuomioistuimen ennakkopäätöksen, mitä korkein hallinto-oikeus pyysi, ja kyllähän se täytyy todeta, että olivatpa ne tuomiot sitten oikeita tai väriä, niin kovin ovat kapulakieltä ja erinäköisiä tulkintoja täynnä. Eivät ihmiset tätä käsitä, miten yksinkertainen asia on saatettu tämmöiseen juridiseen konkeloon, että se työllistää satoja ihmisiä vuodesta toiseen, ei pelkästään Suomessa vaan myös Euroopan unionissa.

Itse tähän asiaan minulla on selvä mielipide, joka on samalla myös kokoomuksen mielipide, että kannanhoidollinen metsästys, kuten tämä kansalaisaloite toteaa, pitää aloittaa mahdollisimman nopeasti. Yleisesti ottaen mielipide on arvoton, ellei sitä perustella, ja oikeastaan tässä tapauksessa, kun me ajattelemme Suomen maantieteellistä asemaa — meillä on pitkä raja Venäjälle, missä susia on mittava määrä, ehkä 50 000 tai mitä tahansa — niin silloin ensimmäinen peruste, mikä itselleni tulee mieleen, on se, että tehtiinpä tämä kannanhoidollinen metsästys volyymiltaan missä suhteessa tahansa, ei ole mitään, ei todella mitään vaaraa oikeassa elämässä, että jollakin tavalla suden kannan suojele olisi meillä menossa överiksi. Sitä se ei voi tehdä, koska nämä lisääntyvät sudet... Olen itse Venäjän rajalla monta kertaa nähnyt kymmeniä sudenjälkiä, kun ne menevät edestakaisin. Mitään vaaraa ei ole, että suden suojelelun suotuisa taso Suomessa menisi pieleen, jos me katsomme vähän, muutaman vuoden, eteenpäin.

Itse käytän perusteluna myös perustuslain 17 §:ää, joka sanatarkasti kertoo: ”Saamelaisilla alkuperäiskansana, romaneilla ja muilla ryhmillä on oikeus ylläpitää ja kehittää kulttuuriaan.” Minä kysynkin, jos täällä salissa on valtiosääntöoppineita ja perustuslakivaliokunnan jäseniä: Voiko tulkita perustuslain 17 §:ää niin, että suomalaisilla ei ole oikeutta harjoittaa ja ylläpitää kulttuuriaan? Metsästys ja erityisesti koirilla metsästäminen on perinteinen suomalainen ikaikainen tapa. Se kuuluu suomalaiseen kulttuuriin, ja itse tulkitseen tämän perustuslain niin, että kyllä meillä metsästäjillä ja suomalaisilla on oikeus harjoittaa kulttuuriaan. Se ei tarkoita sitä, että susikanta pitäisi jotenkin pyyhkäistä Suomen maankamaralta pois, vaan pitää olla joku järki, koska varsinkin rajan pinnassa olevissa maakunnissa — Kainuussa, Pohjois-Savossa, joka nyt ei suoraan ole aivan rajamaakunta, ja Pohjois-Karjalassa — tämä on todella iso vitsaus.

Ja emmehän me nyt luonnonsuojelijoina — joka itsekin olen, ja erittäin paljon kannan luontoarvoista vastuuta — mitenkään voi, arvoisa ministeri, ummistaa silmiämme siltä, että metsäpeurakanta vähenee Kainuussa koko ajan, ja ei kai niin yksinkertaista käytännön ihmistä ole, etteikö sitä heti linkkaa siihen, että susia on ehdottomasti liikaa. Miten se voi olla, että luonnonsuojelujärjestöt, jotka vastustavat kategorisesti metsästystä, eivät pidä metsäpeurasta mitään huolta? Minulle se on aika käsittämätöntä, koska kyllähän meidän täytyisi katsoa luontoa kokonaisuutena, ja tämä suurin virhe, mikä susikeskustelussa on, on se, että tässä tuijotetaan vain sutta ja jätetään kaikki muut yhteiskunnalliset vaikutukset — ihmisten omaisuudensuoja ja turvallisuudentunne, tai se turvallisuudentunnevaje, mitä ihmiset kokevat — merkityksettömäksi. Eli kyllä minun mielestäni oikeusjärjestelmänkin

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

pitää ottaa kokonaisuus huomioon eikä tuijottaa sutta ja katsoa vain suurennuslasilla erinäköisiä pykäliä, mitä mihinkin on kirjoitettu.

Viimeisenä sanon: Arvoisa ministeri, ottakaa te nyt siellä hallituksessa käteen tämä tulokinta liittyen luontodirektiivin liitteeseen IV ja niihin poikkeuksiin, mitä sinne on selvästi annettu, yleiset syyt, sosiaaliset syyt. Ei tämä ongelma ratkea muuten kuin uskomalla tämän ongelman käytännössä kokevia ihmisiä — ei niitä ihmisiä, joita tämä ongelma ei koske pätkäkään. [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä puhe!]

18.18 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Sanon pontevasti aivan alkuun: Tarvitsemme suden kannanhoidollisen metsästyksen. Se on susipolitiikkamme puuttuva palanen. Kannanhoidollinen metsästys on toimiva tapa säädellä suurpetokantojamme ja ehkäistä vahinkoja. Esimerkiksi karhukanta pidetään metsästyksellä ihmisarkana. Saman tarvitsemme sudelle, aivan yksiselitteisesti.

Kiitän siis valtavan paljon kansalaisaloitteesta. Sen laatimista ovat ohjanneet järki ja ymmärrys todellisesta elämästä. On aivan posketonta, että Suomessa on ajaututtu tilanteeseen, jossa tämä kunnioitettu erämaiden suurpeto aiheuttaa pihapiirissä ja metsästysmailla vaaraa ja ahdistusta. Ja kyllä, susi kuuluu suomalaiseen luontoon ja erämaahan mutta ei pihapiiriin ihmisasumusten sekaan. Susi ei myöskään kuulu kotieläintemme kaveriksi eikä lasten kouluteiden varrelle.

Kansalaisaloitteessa vaaditaan aivan oikein susien kannanhoidollisen metsästyksen aloittamista. Suomen muut suurpedot ovat pysyneet ihmisarkoina tämän kannanhoidollisen metsästyksen ansiosta. Metsästys ei ole vaarantanut niiden kantojen elinvoimaisuutta. Tarkoitus ei kenelläkään ole hävittää sutta luonnosta vaan ohjata se tallustelemaan sinne, missä sen kuuluukin vaellella. Myös vaaraa tai uhkaa aiheuttaviin susiin on pystyttävä puuttumaan nykyistä tehokkaammin. Tällä hetkellä järjestelmämme on kankea ja kovin jälkiviisaana reagoiva. Tiedämme keinomme kyllä — poliisien poistoluvat ja Riistakeskuksen vahinkoperusteiset poikkeusluvut — mutta ne eivät hortoilevaa sutta poista ihmisten pihapiiristä.

Puhemies! Olemme joskus saattaneet kuulla lauseen ”missä EU, siellä ongelma”. Valitettavasti se tässä kohdin pitää myös osin paikkansa. Susi on EU:n luontodirektiivin tiukasti suojelema laji. Usein puhellaan ja kuuluu puheita, että suden ei tiedetä vahingoittaneen ihmistä Suomessa vuoden 1882 jälkeen. Kotieläimiä ja esimerkiksi metsästyskoiria on susi kuitenkin tappanut kiihtyvällä vauhdilla viime vuosina. Tassu-järjestelmässä susien kirjatut pihakäyntejä oli vuonna 2019 noin 2 700. Se tarkoittaa noin seitsemää sutta päivässä — se on tolkuton määrä. Pihapiirissä liikkuva susi ei pelkäästiään aiheuta pelkoa vaan on myös ihmisille hengenvaarallinen suurpeto. Sellainen on sen luonne, ja sellainen sen kuuluukin olla. Susi on hieno eläin, mutta valitettavasti hortoilee joskus yksin, joskus laumoineen väärässä paikassa. On yksiselitteistä, että ihmisen on toiminnallaan ohjattava se paitsi ihmisaraksi, myös sellaisille seuduille, missä sen kuuluu kulkea.

Puhemies! Tiedän, että ministeri Leppä on ponnistellut asian eteen valtavasti. Hän tuntee kentän ja susitodellisuuden kuin omat taskunsa. Hän on viestittänyt selkeästi, että kannanhoidollinen metsästys on välttämätön osa susikannan hoitoa. Parhailaan rakennetaan metsästyksen mallia, joka kestää tarvittaessa eri oikeusasteiden käsittelyt. Taustalla on EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisu ja KHO:n tuomio. EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisu mahdollistaa kannanhoidollisen metsästyksen, mikäli viranomaiset kykenevät

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

tuottamaan tarvittavan määrän todistelua siitä, että se tavoite tai peruste, jonka vuoksi kyseistä direktiivin kohtaa käytetään, kestää.

Puhemies! En tiedä, kuinka paljon todistelua pitäisi olla, kun vaikkapa lukee kansalaisaloitteen perusteluja ja toteaa tosiseikat tai vaikkapa kuuntelee ministeri Lepän arkitodellisuuteen liittyviä vastuullisia sanoja.

Kannatan selkeäsanaisesti kansalaisaloitteen tavoitteita ja päämääriä. Sen tarkoituksena on turvata maaseudulla asuminen, ihmisten ja kotieläinten turvallisuus sekä elinkeinon harjoittaminen ja suojella kansainvälisesti ainutlaatuista metsäpeurakantaamme. Lisäksi on tärkeää turvata suomalainen metsästyskulttuuri, johon olennaisena osana kuuluu etäällä ohjaajasta itsenäisesti työskentelevien metsästyskoirien avulla metsästäminen.

Puhemies! Harvinaisen selkeää kansalaisaloitetekstiä. Kiitos sen viisaudesta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt käynnistämme debatin, ja pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää debatissa vastauspuheenvuoron, painamaan V-painiketta omalta paikaltaan.

18.24 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tänä vuonna syyskuun loppuun mennessä oli 2 004 pihakäyntiä, ilmeisesti nyt jo yli 3 000. Susi on raadellut lopettamiskuntoon tai tappanut 58 koiraa, 250 lammasta, yhdeksän nautaa, kaksi hevosta ja kissan tänä vuonna. Voitte kuvitella, miltä tuntuu näitten eläinten omistajasta, kun hän menee sen raadellun eläimen luo, oman kumppaninsa luokse.

Tämä ei voi jatkua, ja olenkin kiitollinen siitä, että kansalaisaloite on tehty. Se on saanut yli 60 000 nimeä, ja kannatan sitä lämpimästi. Tulemme valiokunnassa käymään tätä asiaa monipuolisesti läpi, ja totta kai meidän tulee huolehtia siitä, että susien kanta säilyy riittävänä ja että se täyttää EU-direktiivin hengen, mutta tässä kansalaisaloitteessa, [Puhemies koputtaa] jos sen hyväksymme, kaikki voittavat.

18.25 **Janne Heikkinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime lauantaina vierailin Haapavedellä, jossa aivan liian moni metsästäjä on kuullut oman koiransa viimeisen haukun ennen suden tekemää armotonta raatelua. Ihmisten viesti Haapavedellä oli hyvin synkkä. He kokivat, että heidät on jätetty yksin ja häirikkösusiin puuttuminen on ollut aivan liian hidasta. Vuosi sitten joulukuussa saimme lukea uutisista, kuinka Polvijärvellä susi oli käynyt pihalla jopa 27 kertaa ennen kuin suden kaatamiseksi oli annettu kaatolupa. Kysyisinkin ministeriltä: mistä syystä tämä byrokratia on näin kankeaa ja ihmisten huoleen ei vastata säädyllisessä ajassa?

18.26 **Jari Koskela ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hienoa, kun ministeri Leppä on täällä paikalla, ja aion toistaa kysymyksen, minkä olen tässä viimeisen vuoden aikana pari kolme kertaa ministeriltä saanut kysyä, kun olette sanonut, että susia ei tarvitse pihossa sietää. Nyt toistan sen asian ja hiukan perustelen sitä. Tulen tuolta Kankaanpäästä, ja kun tässä jokin aika sitten naapurin rouva oli ulkoiluttamassa lenkipolulla koiraansa, niin kaksi sutta lähti ajamaan takaa ja heille tuli kiire, mutta onneksi ei tapahtunut mitään vakavampaa. Itselle kävi viime viikolla niin, että kun oli hirviporukka siinä lähitöillä, niin soittivat, että viitsitkö laittaa sen kissasi sinne sisälle, että tuossa on kaksi sutta, jotka juoksentelevat siinä lähimetsässä. Että mitä tarkoittaa nyt tällä hetkellä tämä, että sutta ei tarvitse pihossa sietää? Edelleenkin haluaisin vastauksen tähän kysymykseen.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

18.27 **Jenni Pitko vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! 250 yksilöä, se on Suomen susikannan koko. Tämä jää usein mainitsematta voimakkaan metsästämisen puolesta-puhujilla — 250 yksilöä. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Ajatus siitä, että susikanta voisi kasvaa aloittamalla metsästys, ei perustu aiempiin kokemuksiin Suomessa. Kun viimeksi sutta metsästettiin, susikanta romahti, laumat hajosivat ja se aiheutti sekasortoa ja toi susia ihmisasutuksen lähelle. Metsästys tässä tilanteessa vaarantaisi uhanalaisen suden kannan suotuisan kehityksen ja saattaisi romahduttaa koko kannan.

En usko, että metsästys on ratkaisu, mutta samalla pidän kuitenkin tärkeänä, että vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin voidaan myöntää kaatolupia. Me emme voi poistaa suurpetoja luonnostamme. Se on fakta, joka meidän kaikkien on hyväksyttävä, vaikka ne herättävät myös pelkoa. Me olemme eläneet aina rinta rinnan suden kanssa, ja meidän on siihen pysyttävä jatkossakin. Luonto on osa meitä, [Puhemies koputtaa] myös se osa, joka ei meille suoraa hyötyä tuota.

18.28 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitokset kansalaisaloitteen allekirjoittajille ja puuhaihmisille ja kiitokset myös ministerille siitä, että tämä kannanhoidollinen metsästys on vihdoinkin nyt lähtemässä liikkeelle. Se on äärimmäisen tärkeää.

Tuon terveiset Pirkanmaalta. Pirkanmaahan on varsin tiheästi asuttu alue, ja täytyy sanoa, että kun olen täällä 18 vuotta kohta ollut, niin alkuaikoina ei yhtään yhteydenottoa ihmisiltä tullut susiasioista, mutta viime aikoina on tullut todella paljon, ja jatkuvasti tulee metsästäjiltä kuvia, joissa nähdään, että suden jälkiä on ollut, ja oli jopa niin, että Kolmostien varrella Ikaalisten Nesteen pihassa juoksi susi — siinä samassa yrityksessä oli oma nykyinen avustajani aikaisemmin töissä — niin että kyllä silloin ollaan tultu aika kauas jo erämailta. Haluan vain korostaa sitä, että tämä on koko Suomen ongelma, ja toivon, että tämä kannanhoidollinen metsästys voidaan aloittaa koko Suomessa.

18.29 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jatkan tästä, mihin edustaja Satonen jäi. Todellakin toissa maanantaina Ilomantsin keskuskoulun lähellä talon pihaan tuli aamulla ani varhain susi, ja vajaa muutama tunti sen jälkeen lapset menivät siitä vierestä kouluun. Valtava rähäkki pihamaassa, kun koirat olivat kauhuissaan siinä ulkona olevassa häkissään, ja siinä susi onneksi saatiin karkotettua ihan huutamalla ja meteliä pitämällä.

Mutta tässä on nyt se ongelma, arvoisat edustajakollegat. Me olemme tämän asian kanssa taapertaneet jo riittävän pitkään. Kuinka moni teistä kansanedustajista lähettäisi oman lapsensa tai lapsenlapsensa koulutielle, kun siinä viereisessä metsässä on susilauma istunut? [Keskeltä: Ei yksikään! — Perussuomalaisten ryhmästä: Vihreät!] Ja tämä on semmoinen homma, että tällä asialla on leikitty ja hyvin monta läheltä piti -tilannetta on jo ollut. Täällä kyllä on kerrostalon seitsemänneistä kerroksesta helppo suojella susia, mutta ajatella sen ihmisen asemaa, joka kuolemaansa pelkää, kun lähtee hämärässä aamussa takia odottamaan koulutielle, jos ette muuten tätä pysty ymmärtämään. [Puhemies koputtaa] Tämä tilanne on meidän vastuullamme, ja meidän on toimittava. Nyt on harkinta-aika ohi.

18.30 **Mai Kivelä vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri niin: susi kuuluu Suomen luontoon ja on arvokas osa Suomen luonnon ekosysteemiä. Oleellista on nimenomaan se, että susi on erittäin uhanalainen laji, toisin kuin esimerkiksi karhu tai metsäpeu-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

ra, ja Suomen susikanta onkin vaarassa kadota kokonaan. [Perussuomalaisten ryhmästä: Missä on uhanalainen?] Sitä tarkoittaa uhanalaisuus. [Perussuomalaisten ryhmästä: Perustuu arvioihin!]

No, ympäri Suomen on myös ihmisiä, jotka toivovat, että Suomessa olisi elinvoimainen susikanta. Itsekin olen saanut viimeksi tänään useita viestejä tästä aiheesta. Ja kyllä, sudet aiheuttavat vahinkoja, ja ajattelen, että nämä vahingot pitää voida korvata oikeudenmukaisesti, ja lisäksi on tärkeää, että tuetaan muita tapoja suojella kotieläimiä ja koiria susilta, mutta on myös elinkeinoja, jotka hyötyvät sudesta. Sudet työllistävät esimerkiksi matkailuelinkeinoja, luontokuvaajia ja tutkijoita, [Juha Mäenpää: Ei jumalauta!] ja sen takia Suomessa, koska susikanta ei ole suotuisalla suojelutasolla, [Puhemies koputtaa] sitä ei missään nimessä pidä pienentää.

Puhemies Anu Vehviläinen: Aika! — Samalla totean, että en halua kuulla kiroilua tästä salista. Tämän sanon teille ihan vakavasti.

18.32 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koirat on pidettävä yleisillä alueilla kytkettynä riippumatta siitä, kuinka hyvin omistaja koiransa hallitsee. Näin on, vaikka koira ei ole saalistaja — susi sen sijaan on. Siksi meidän ei tarvitse hyväksyä sitä, että susia liikkuu asutusalueiden läheisyydessä, niin kuin ministerikin on todennut.

En varg som har förlorat sin människoskygghet betar sig inte på ett sätt som är typiskt för arten och utgör ett säkerhetshot för befolkning, boskap och jakthundar. Därför måste tröskeln för skyddsjakt göras tydligare och möjliggöra omedelbart jakttillstånd i likhet med den åtgärdsmotion som undertecknad och några fler lämnade förra regeringsperioden.

Kannatan lämpimästi käsittelyssä olevaa kansalaisaloitetta. Toivon lisäksi, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin poikkeuslupien myöntämiskynnyksen alentamiseksi väestölle turvallisuusriskin muodostavien susien kaatamiseen.

18.33 **Janne Sankelo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomuksen kanta susitilanteeseen on selvä: suden kannanhoidollinen metsästys pitää sallia. Tämän totesimme muun muassa yhdessä kristillisdemokraattien kanssa maa- ja metsätalousvaliokunnassa jättämässämme eriävissä mielipiteessä. Kansalaisaloite antaa hyvät eväät toteuttaa kauan kaivattu muutos tilanteeseen. Hallituksen on otettava nyt opiksi valkuposkihanhisekoilusta ja toimittava johdonmukaisesti kansalaisaloitteen puolesta. EU:n taakse ei voi enää mennä. Kello käy ja susia näkyy porraspäässä. Sitä ei tarvitse kenenkään sietää. Vanhassa tuomarin ohjeessakin todetaan, että mikä ei ole oikeus ja kohtuus, ei voi olla laki. Susikysymykseen on löydettävä nyt ratkaisu nopeasti. Nyt oikeus ja kohtuus eivät kansalaisten suuntaan toteudu.

18.34 **Juha Pylväs kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä kansalaisaloite on erittäin kannatettava kannanhoidollisen metsästyksen aikaansaamiseksi. Aika paljon tuolla metsästäjiä tavatessa kuulee sitä viestiä, että susia metsästä löytyy ihan liikaa. Saaliseläimet ajautuvat kylien läheisyyteen, koska erämaahan eivät tohdi enää mennä metsästäjät eivätkä saaliseläimet. Silloin kun rupeaa kansalaisten ja viranomaisten käsitys lais-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

ta menemään eri suuntaan, on huolena se, että kansalaisten oman käden oikeus lisääntyy. Kysyisinkin ministeriltä: millä keinoilla voidaan palauttaa viranomaisten ja kansalaisten luottamusta tähän susiasiaan?

18.35 Anders Norrback r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sudelle lammas on mielenkiintoinen saalis. Tuore esimerkki löytyy Mustasaaren Björkön saaristosta, jossa susi on tappanut yli 130 lammasta tänä kesänä. Tämän laajuisissa tapauksissa on nähtävä myös muut vaikutukset kuin ainoastaan rahalliset tappiot.

Ärade talman! När de här fåren har blivit rivna riskerar nu flera hundra hektar med strandbeten att bli obetade. Detta kommer att ha en mycket stor negativ inverkan på naturens mångfald. De som inte förstår det här förstår inte heller hur naturen fungerar.

18.36 Juha Mäenpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Susia on Suomessa esiintynyt niin paljon viime aikoina, että tuo nykyinen laskettu määrä ei voi pitää paikkaansa. Mikä on se todennäköisyys, että Jalasjärvellä jää kaksi sutta, eli noin yksi prosentti Suomen susista, auton alle? Ei tämä voi pitää paikkaansa.

Siellä joku edustaja puhui, että tämä työllistää luontokuvaajia. Tämä nykyinen susimäärä nimenomaan tekee heistä työttömiä, koska susia voi kuvata omassa pihassa. Tämä on käsittämätön tilanne.

Minä ihmettelen sitä, että täällä salissa on hyvin valtava yksimielisyys — uskon, että tästä salista yli puolet kannattaa tätä. Tämä asia pitää saada joutuin eteenpäin. Ei meillä ole varaa odottaa niin kauan, että ensimmäiset lapset on raadeltu. Tämä pitää nopeasti saada vietyä eteenpäin. Arvoisa ministeri, [Puhemies koputtaa] toivon, että joudutatte asiaa.

18.37 Tuomas Kettunen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kainuussa susitilanne on tällä hetkellä jo kestävätilanne. Elikkä tilanne on se, että pitäisi päästä jo nyt kannanhoidollista metsästystä suorittamaan. Nimittäin omasta kotikaupungistani Kuhmosta tiedetään viisi kuusi susilaumaa, siihen päälle yksittäiset ja susiparit matkaan. Puhutaan jopa yli 60 susiyksilöstä. Tämä on kestävätilanne jo yhden kaupungin alueella. Kun täällä nyt puhutaan, että kuinka monta sutta Suomessa ylipäättänsäkin on, niin jos yhden kaupungin alueella on näin paljon susia... Meillä Kuhmossa todellisuus on sitä tänä päivänä, että lapset koulukyydityksissä kuvaavat susia, ja viime viikolla eräällä Kuhmon kyläkoulun pihamaalla kuvattiin susi. Tätäkö me haluamme? Meidän pitää olla myös maaseudun lasten puolella, että he eivät koe pelon tunnetta. Susi kuuluu sinne erämaaluontoon, ei ihmisten pihapiiriin, ei kyläkoulujen pihoille. [Timo Heinonen: Hyvä susipuhe Kettuselta!]

18.38 Tiina Elo vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suden kaltaisen erittäin uhanalaisen lajin kannanhoidollisen metsästyksen aloittaminen olisi ristiriidassa luonnon monimuotoisuuden vahvistamisen kanssa. Sudella, kuten muillakin suurpedoilla, on tärkeä roolinsa ekosysteemien huipulla. Ne estävät muita nisäkäskantoja kasvamasta liian suuriksi, ne pitävät yllä saalislajien kantojen elinvoimaisuutta ja terveyttä. Ihmisen ei pitäisi horjuttaa lajien muodostamien monimutkaisten ekosysteemien tasapainoa.

Samalla, arvoisa puhemies, ymmärrän ihmisten huolta. Tärkeintä onkin nyt löytää keskeiset ratkaisut ihmisen ja suden rinnakkaiseloon. Sitä varten tarvitsemme tutkimusta ja tut-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

kittuun tietoon perustuvaa viestintää sekä tiivistä, avointa vuorovaikutusta eri sidosryhmi-
en ja susista huolestuneiden kansalaisten välillä.

Susien aiheuttamat vahingot on korvattava jatkossakin ja panostettava vahinkojen estä-
miseen, ja viranomaisilla tulee jatkossakin olla mahdollisuus myöntää vahinkoperusteisia
poikkeuslupia häiriöksi olevien susien pyytämiseen.

18.39 Sebastian Tynkkynen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ei voi
kuin ihmetellä sitä, että, kansanedustaja Kivelä vasemmistoliitosta, puolustitte tätä räjähtä-
vää susiongelmaa sillä, että pitää olla tätä susiturismia, joka tulisi kärsimään merkittävästi,
jos alettaisiin pitää huolta kansalaisten turvallisuudesta myöskin maaseudulla. Meillä on
tullut ihmisistä turisteja omissa pihoiissaan haluamattaan, kun sudet sinne tulevat. Miten te
voitte käyttää tällaista perustelua, kun meillä tilanne on räjähtänyt koko maassa käsiin?

Ministeri Leppä, puhuitte siitä, että vuoden päästä päästään ehkä tähän kannanhoidolli-
seen sudenmetsästykseseen. Tilanne on jo nyt se, että meidän pitäisi siihen päästä — jo nyt.
Miksi tässä kestää niin kauan? Jätin lakialoitteen tähän pihasusiongelmaan puuttumiseksi,
ja täällä on ollut todella hyviä puheenvuoroja eri edustajien suusta. Toivoisi, että useampi
teistä voisi käydä allekirjoittamassa tämän Ruotsin mallin mukaisen lakialoitteen, jotta
päästään puuttumaan tähän ongelmaan jo nyt. — Kiitos.

18.40 Joakim Strand r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Tack till ministern för
ert väldigt tydliga ställningstagande för stamvårdande vargjakt.

Tässä on pidetty erinomaisia puheenvuoroja. Muun muassa edustaja Simula tuossa aivan
ensimmäisessä puheenvuorossaan puhui luottamuksesta. Siitähän tässä on kyse: luotam-
meko me viranomaisiin, jos ei tällaisiin asioihin saada ratkaisua.

Det handlar om förtroende för myndigheter. Det handlar om mycket mer än enbart varg-
frågan detta.

Tämä on koko Suomen ongelma. Itse en ikinä usko, että näitä on 251, kun meillä on niitä
jopa länsirannikolla lähellä Ruotsia, de facto. Mustasaari mainittiin, Björkö mainittiin. Mi-
nulla on itsellänikin hyvä filmi, ihan muutaman viikon takainen — kaverin kaveri, hän ei
ole luontokuvaaja, mutta tuli vastaan Raippaluodon sillalla, Suomen pisin silta. Aika ab-
surdilta näytti, voin sitä näyttää sitten myöhemmin.

Toivon, että tämä nyt aidosti kerrankin etenee. Me emme taajamissa lähellä asutusta tar-
vitse minkäänkokoista rinnakkaiseloa, siitä on turha puhua. Susi ei kuulu taajamaan, jossa
jopa koirat ovat kytkettyinä. Ne eivät voi juosta koulujen pihoiissa. — Tack.

18.41 Hanna Huttunen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Asun itse Outo-
kummussa Pohjois-Karjalassa, ja Pohjois-Karjalaahan on kutsuttu pitkään leikkisästi susi-
rajaksi. Voin kyllä kertoa ihan kokemuksesta, että leikki alkaa olla kaukana siellä susirajal-
la asumisesta. Asun itse maaseudulla, hiekkatien päässä, ja tässä vähän aikaa sitten omin
käsini olin mieheni kanssa rakentamassa meidän lapinkoiramme häkkiin kattoa. Kuvitte-
limme, paljonko susi painaa, että kestääkö se häkin katto sen suden painon, kun se tulee ha-
kemaan sitä meidän lapinkoiraamme sieltä pihasta. Kuusi päivää sitten siellä lähellä naa-
purissa napattiin koira, ja kolme päivää sitten eräs tuttavani sai siinä Polvijärvellä juuri hä-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

tisteltyä katuluudalla pihasta kaksi sutta, kun ne tulivat hakemaan koiraa siitä nenän edestä. Sudet vain tuijottivat miestä eivätkä edes lähteneet minnekään. Hetken kuluttua ne jäivät pyörimään sitten sinne kodin pihalle ja odottelivat, josko se koira tulisi takaisin pihalle sieltä kodin turvasta.

Haluaisinkin kysyä ministeriltä: Mitä viestiä haluatte kertoa sinne poliisille näistä poistolupa-asioista? Mikä on se selvä ohje, mikä on sama joka paikassa Suomessa, milloinka sudet saadaan poistaa ihmisten pihosta?

Puhemies Anu Vehviläinen: Olemme käyttäneet melkein tämän ensimmäisen tunnin tähän keskusteluun, mutta annan tässä debatissa vielä puheenvuorot edustajille Semi ja Kiviranta, ja sen jälkeen ministeri.

18.43 **Matti Semi vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minun henkilökohtainen kantani on se, että suden kannanhoidollinen metsästys pitää sallia ja ennen kaikkea se pitää sallia sillä tavalla, että me pääsemme eroon näistä asutuskeskusten likellä olevista susista. Siellä pienet lapset odottavat koulukyytiä, ja lasten koulukyydit ja muut halutaan turvata. Koulukyytiä odotellessa siellä ei ole kukaan vahtimassa eikä huolehtimassa heistä ollenkaan. Susimäärä on kasvanut todella paljon. Niitä yhteydenottoja on tullut minulle paljon susista, ja itsekin olen susihavaintoja tehnyt tuolla metsäreissuilla.

Mikä tässä esityksessä myös on mukana, niin haluan ministeriltä kysyä tästä susien pannoituksesta. Kun aikaisemmin oli tämä pantatieto saatavissa, niin se helpotti metsästyslanteita siinä mielessä, että pystyttiin koira vähän herkemmin laskemaan irti metsään, mutta nyt näitä pantatietoja ei ole ollut. Milloinka ne pantatiedot saadaan sinne metsästyshommaan ja saadaan toisaalta ajantasaiset tiedot, [Puhemies koputtaa] etteivät ne tule pari viikkoa vanhoista jäljistä?

18.44 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Susikantaa on pienennettävä. Kansalaiset kokevat syystä, että EU:n sääntelyn tuntema suotuisa suojelutaso on hyvinkin ylittynyt nyt koko maassa. Näin koetaan myös kotimaakunnassani Varsinais-Suomessa. Maaseudulla asumisen turvaaminen, ihmisten ja kotieläinten turvallisuus ja laillisten elinkeinojen harjoittamisen mahdollistaminen ovat kaikki painavia perusteita susikannan vähentämiselle. Kannanhoidollinen metsästys on sallittava, ja se on tietysti hoidettava vastuullisesti.

Lisäksi on tärkeää, että määritellään valtakunnallisesti yhtenäiset toimintatavat, sillä nykyisessä tilanteessa käytännöt vaihtelevat liikaa alueittain.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Leppä, 3 minuuttia.

18.45 **Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä:** Rouva puhemies! On tarpeen muistaa, miksi me olemme tässä tilanteessa, että meillä kannanhoidollinen metsästys ei ole sallittua. Se johtuu siitä, että vuosina 2015–2017 myönnettyistä kannanhoidollisista luvista valitettiin ja ne päättyivät oikeuteen. EU-tuomioistuimen ennakkoratkaisu viime vuoden lokakuussa ja korkeimman hallinto-oikeuden tuomio alkuvuodesta nostivat riman suden kannanhoidollisen metsästyksen osalta erittäin korkealle, ja metsästys ei oikeuden mukaan esimerkiksi saa uhata kannan elinkelpoisuutta. Siksi asetin tuon työryhmän, ja se nyt tekee työtään.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

On tosiasia, että susiluvista valitetaan varmasti myös jatkossa ja ne mitataan tarvittaessa tuomioistuimessa. Siksi valmistelu on tehtävä erittäin huolellisesti. On nimittäin laiha lohtu metsästäjille ja maaseudun ihmisille, jos metsästys aloitettaisiin hutiloivalla valmistelulla ja luvat kaatuisivat heti välittömästi oikeudessa. Tätä en halua. Nyt näyttää siltä, että olemme löytämässä kovan maaperän, jonka varaan kannanhoidollisen metsästyksen malli voidaan rakentaa niin että se kestää. Me teemme tässä paljon yhteistyötä Ruotsin kanssa, koko Skandinavian kanssa, seuraamme heidän lainsäädäntöään vahvasti, samoin teemme myöskin Venäjän kanssa yhteistyötä nimenomaan näissä riista-asioissa. Meillä on yhteinen kanta osittain myöskin Venäjän kanssa.

Avainasemassa tässä on suotuisan suojelutason määrittely, ja se on käytännössä raja-arvo siitä, milloin kanta on sillä tasolla, että sitä voidaan säädellä metsästyksellä. Siksi olen antanut Luonnonvarakeskukselle tehtäväksi määrittellä tuon raja-arvon niin, että tieto olisi meillä käytettävissä jo mahdollisimman pikaisesti ja viimeistään kesän jälkeen tältä osin. Ja Luken kanta-arvio tämänhetkisen suden kannan mukaan on 260–360 sutta silloin, kun ne ovat ne ovat pentunsa tehneet. [Perussuomalaisten ryhmästä: Järjestäkää laskenta!] Kun saamme kannanhoidollisen metsästyksen mukaan, meillä on työkalupakki kasassa. Vahinkoja aiheuttavat ja ihmisarkuutensa menettäneet sudet poistetaan poliisin ja riistahallinnon poikkeusluvin. Ja sanon toisen kerran: viranomaisten on turvattava suomalaisten turvallisuus. [Arto Satonen: Kyllä!] Tämä viesti kaikille viranomaisille tässä ja nyt. Ja sitten kannan kokoa säädellään metsästyksellä.

Panostamme voimakkaasti siihen suden kannan määrittelyyn, ja siinä avainasemassa ovat metsästäjien havainnot ja dna-aineisto. Nyt ei ole Tassu-lakkojen eikä minkään muiden lakkojen aika, vaan nyt täytyy hoitaa tämä asia niin, että meillä riittävä tutkimusaineisto ja havaintoaineisto tässä asiassa on.

Puhemies! Ihan lopuksi tästä pannoitustilanteesta: Pidän erittäin valitettavana, että meillä ei tällä hetkellä sitä tietoa ole. Esitin kaksi vuotta sitten lisämäärärahaa pannoistukselle. Eduskunta hylkäsi tuon aloitteen, tuon lisämäärärahan, ja se ohjattiin muualle. Nyt olemme tilanteessa, että meillä ei ole lainkaan suden pantaseurantaa. Toinen asia on se, että on myös tehty tutkintapyyntöjä Luken tutkijoista, [Puhemies koputtaa] juuri näistä, jotka pannoittavat näitä susia. Olemme pattitilanteessa. Haluan sen mahdollisimman nopeasti takaisin, uutta teknologiaa, ajantasaista tietoa ja sen, että jokaisella susilaumalla on pantansa. [Puhemies koputtaa]

Mutta ennen kaikkea kannanhoidollinen metsästys takaisin. — Kiitos.

Talman Anu Vehviläinen: Debatten och behandlingen av ärendet avbryts. Behandlingen av ärendet fortsätter under detta plenum efter att de övriga ärendena på dagordningen blivit behandlade.

Riksdagen avbröt behandlingen av ärendet klockan 18.48.

Riksdagen fortsatte behandlingen av ärendet klockan 19.26.

Talman Anu Vehviläinen: Nu fortsätter behandlingen av ärende 17 som avbröts tidigare under detta plenum.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

19.26 **Mai Kivelä vas:** Arvoisa puhemies! Sanon heti alkuun, että en kannata suden kannanhoidollista metsästystä. Sudellakin on oikeus olla täällä. Suomessa susikanta ei myöskään ole suotuisalla tasolla, joten lajinsuojelun näkökulmasta kannanhoidolliselle metsästykselle ei ole perusteita. Kansalaisaloitteen vaatimusten osalta en siis kannata metsästystä, mutta kannatan kyllä susivahinkojen ehkäisyä muuten, ja jos tähän keskusteluun susista haluaa osallistua kiihkottomasti, kuten täällä on peräänkuulutettu, niin on mielestäni hyvä aloittaa tästä tilannekuvasta.

Suomessa on vain kahdeksan uhanalaista nisäkäslajia, joista kaksi on suurpetoja. Susi on toinen näistä. Susi on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi, uhanalaisuudessa samaan saraan saimaannorpan kanssa. Uhanalaisuus tarkoittaa sitä, että lajilla on häviämiskahva tulevaisuudessa. Luonnonvarakeskuksen maaliskuun kanta-arvion mukaan susien yksilömäärä on noin 216—246 yksilöä. Vuosi sitten maaliskuussa kannan suuruudeksi arvioitiin noin 200 yksilöä, ja ennustemallin mukaan susikannan ei myöskään odoteta merkittävästi runsastuvan ensi vuoden maaliskuuhun mennessä. Koska tämä on tilanne, niin kaikista kestävin tavoite on onnistunut rinnakkaiselo ihmisen ja muiden lajien kanssa, ja tämä koskee tietenkin erityisesti uhanalaisia lajeja eli myös sutta.

No, myös kansainväliset velvoitteet edellyttävät suden suojelua. Susi on tosiaan EU:n luontodirektiivin tiukasti suojeluma laji, ja direktiivi lähtökohtaisesti kieltää suden tappamisen. Tappaminen on mahdollista vain poikkeuksin, jotka täyttävät tiukat ehdot. Direktiivin mukaan suden metsästäminen voidaan hyväksyä ainoastaan silloin, kun mitään muuta vaihtoehtoa ei ole eikä suden tappaminen heikennä lajin suotuisan suojelutason saavuttamista sen luontaisella levinneisyysalueella.

Kansalaisaloitteessa esitetään, että valmistellaan laki, joka luo puitteet suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi. No, me tiedämme ja me olemme viimeksi tänään susiseminaarissa kuulleet, että tällainen kansallinen lainsäädäntö ei yksinkertaisesti ole mahdollista. Kansallisella tasolla ei voida säätää lakeja, jotka rikkovat EU-sääntelyä, ja me lainsäätäjinä emme voisi siis muuttaa direktiivin sisältöä tai sen liitteitä, vaikka me kaikki haluaisimme niin tehdä. Koska Suomi on tietenkin oikeusvaltio ja noudattaa ja haluaa noudattaa myös EU-lakeja, myös luonnon ja lajien suojelun osalta, niin silloin toimimme näin.

Sitten on todettu, että on siis toimittava tämän nykyisen lainsäädännön pohjalta, ja tässä nyt tietenkin on se uhka, että sovelletaan nykyisiä mahdollisuuksia suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiselle. Itse en tietenkään lähtökohtaisesti myöskään kannata tätä.

Myös luonto-, ympäristö- ja eläinsuojelujärjestöt ovat voimakkaasti kritisoineet sudenmetsästystä, samoin kuin monet ihmiset ympäri Suomen vastustavat sitä. Ehkä on myös hyvä lisätä, että suden suojelu kiinnostaa ihmisiä laajasti myös kansainvälisesti. Esimerkiksi kun eurooppalainen eläinsuojelujärjestöjen kattojärjestö vieraili Suomessa, he nostivat esille erityisesti huolen sudesta ja kansainvälisen kritiikin kannanhoidollista metsästystä kohtaan. Myös esimerkiksi ulkomaiset eläinsuojelujärjestöt ovat tehneet kansainvälisiä vetoamuksia, joissa vedotaan Suomeen suden suojelun puolesta. Eli voi sanoa, että sudenmetsästys on Suomelle mainehaitta, ja tämäkin nousi esiin tänään susiseminaarissa. Jos me ajattelemme, että Suomi haluaa näyttäytyä ja haluaa olla eläinasioiden edelläkävijä, niin ei voi myöskään jättää huomioimatta tätä kansainvälistä kontekstia. Monessa Euroopan maassa on myös enemmän susia kuin Suomessa, vaikka väestötiheys on vielä paljon suurempaa, ja monessa muussa maassa sutta ei myöskään nähdä samalla tavalla ongelmanna kuin täällä. Eli asenteilla on aivan valtava merkitys, ja siksi on niin tärkeää, että panostetaan asiallisen tiedon levittämiseen ja hyväksyttävyyden kasvattamiseen. Samaa aikaa

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

on toki myös se totta, että Suomessa tämä koettu susiviha ja susipelko on oikea ja olemassa oleva haaste, samoin kuin osan ihmisistä antama tuki salametsästykselle, ja näihin mielestäni pitää ja voidaan vaikuttaa.

Erittäin oleellista tässä on se, että edistetään suden hyväksyttävyyttä, ja tätä esimerkiksi edistää nyt tämä iso kuusivuotinen SusiLIFE-hanke, jonka tavoitteena on rinnakkaiselo suden ja ihmisen välillä ja petovahinkojen ehkäisy. Nämä ovat mielestäni erittäin tärkeitä tavoitteita, ja varmasti mekin täällä voimme tähän yhdessä vaikuttaa, että nämä tavoitteet toteutuvat.

No, nyt tämä susiviha on ongelma, joka heijastuu myös ihmisiin. Luke on viestinyt, että suden pannoittaminen on lopetettu tämän talven osalta, koska tutkijoiden työturvallisuutta ei ole voitu taata. Minun mielestäni tämä on erittäin vakavaa, ja itse haluaisin tiedustella ministeriltä: miten maa- ja metsätalousministeriön hallinnon alaisuudessa olevan henkilöstön kokemaan uhkailuun, kokemaan häirintään puututaan, ja miten me takaamme susien parissa toimivien ihmisten turvallisuuden?

Arvoisa puhemies! Vielä muutama ihan lyhyt huomio: [Puhemies koputtaa] Tosiaan suden- ja karhunmetsästyksen rinnastaminen ei ole toimivaa, koska Suomessa on moninkertainen määrä karhuja susiin verrattuna. Sama tilanne on metsäpeuran osalla, joka täällä nostettiin esiin. Lopuksi haluan korostaa, että on olemassa hyviä susivahinkoja ennalta ehkäiseviä keinoja, kuten petoaidat, susiliivit, äänikarkotteet jne., mutta harvalukuista susikantaa ei pidä pienentää metsästämillä.

19.33 Anne Kalmari kesk: Arvoisa rouva puhemies! Olen täysin päinvastaista mieltä kuin edustaja Kivelä tästä kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisesta. Kannatan sitä vahvasti ja totean, että kaupunkien keskustoista ja kerrostalon viidennestä kerroksesta on erittäin helppo suojella susia. Mutta jos on nähnyt suden raatelemia lampaita tai koiria tai edes ollut rakentamassa petoaitaa ja trimmaamassa niitä aluksia vähintään kahden viikon välein, tulee jo monenlaisia muitakin ajatuksia mieleen. Tai jos on lähtenyt etsimään karannutta nautalaumaa metsiköstä, kun suurpedot ovat sen ajaneet sinne, niin olisipa silloin puhelinnumero siellä luontojärjestöillä, johon voisi soittaa ja sieltä tulisi parikymmentä auttavaa kättä. Mutta näinhän ei tapahdu.

Olen sitä mieltä, että susi kuuluu metsään, ei pihapiiriin. Suden luontainen ihmisarkuus on palautettava. Ikiaikainen suomalainen metsästyskulttuuri, jossa koirat työskentelevät itsenäisesti, etäällä ohjaajasta, on turvattava. Omaisuudensuojasta tulee voida huolehtia. Elinkeinon harjoittamista ja kotieläinten laiduntamista on helpotettava susialueilla. Myös jos kannanhoidollinen metsästys saadaan aikaiseksi — tai kun se saadaan — suden hyväksyttävyys paranee. Turvallisuus maaseudulla paranee.

Maailmassa on 2 500 metsäpeuraa ja 300 000 sutta — maailmassa on 2 500 metsäpeuraa ja 300 000 sutta. Suomen populaatio on osa Venäjän populaatiota, jossa on 30 000 sutta. Olen iloinen siitä, että viimeinkin tutkijatkin tässä suden kannanhoidollisessa suunnitelmassa hyväksyivät sen, että Venäjältä on sitä vaihtoa. Tätäkinhän on sinne EU:n päähän syötetty, että Suomen kanta olisi jotenkin eristäytynyt kanta, ja kun nostin tätä kovasti esille, että miten voi olla, että Suomessa heteroosi elikkä susien sisäinen hajonta on suurempaa kuin Venäjän populaatiossa, niin nyt viimein tämä asia tuntuu ratkeavan.

Valiokuntahan otti kantaa viime kaudella, kun teimme riistavahinkolakia, myös siihen, että risteymien tunnistamisessa tulee käyttää luotettavia menetelmiä ja menettelyt ovat läpinäkyviä ja avoimia mahdollistaen riippumattoman näytteenoton. Tämä kansalaisaloite

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

kiinnittää huomiota samaan asiaan. Koirasusi ei kuulu Suomen luontoon. Se on vieraslaji, ja se on yksiselitteisesti poistettava. Olen mielissäni siitä, että meillä ryhdytään nyt tarkemmin katsomaan näitä dna-näytteitä. Tähän astihan meidän menetelmämme on ollut hyvin epätarkka. Siellä ei ole ollut kuin 20 markkeria, joilla juuri ja juuri ensimmäisen sukupolven hybridi on pystytty erottamaan, ja ehkä toisen, mutta ainakaan sen jälkeen ei, ja kuitenkin näitä eläimiä voidaan pitää vieraslajeina aina neljänteen sukupolveen asti. Eli sekin asia tulee parantumaan.

Samoin on tärkeää, että kanta-arvio parantuu niin, että ihmiset voivat luottaa siihen, että jos he ilmoittavat Tassu-järjestelmään näitä ilmoituksia, niin ne menevät jonnekin. Onhan sekin aivan kohtuutonta, että on jopa maakuntia, joissa on tapettu lampaita ja koiria ja on useita näköhavaintoja, ja sitten kun katsotaan kartalta, niin siellä koko maakunnassa ei ole yhtään sutta. Tämä ei voi mitenkään lisätä luottamusta siihen, että nämä tutkintamenetelmät ovat oikeita, ja nyt kun niihinkin tulee täsmennystä, niin varmasti se luottamus siellä alueilla paranee.

Eli lisäksi tässä aloitteessa oli nostettu hyviä asioita tähän luotettavan kanta-arvion tekemiseen ja myös puhtaan susilajin saamiseksi.

Vielä haluan todeta tähän loppuun, että kun sen kannanhoidollisen metsästyksen saamme, on tärkeää, että sieltä voidaan poistaa myös susiyksilöitä, ei pelkkiä laumoja, koska silloin saamme vähemmällä susien harventamisella enemmän tasapainoa eri puolille Suomea, juuri niille ihmisille, jotka siellä susien kanssa elävät — ei vain niin, että yksi lauma jostain päin Suomea poistettaisiin. Sehän ei tätä ongelmaa ratkaise, vaikka jossain kohtaa tietysti koko häirikkölaumakin saattaa olla tarpeen eliminoida. — Kiitoksia, rouva puhemies.

19.39 Ano Turtiainen at: Arvoisa puhemies! Kansalaisaloitteet ovat hyvä asia, ja ne tulee aina käsitellä asianmukaisesti, joten kiitos tästäkin aloitteesta. Sillä ei välttämättä ole väliä, onko kansalaisaloite kuinka hyvä tai huono. Sillä on väliä, että kansa saa päättää.

Tämä aloite on erittäin hyvä ja ajankohtainen. Edustamallani alueella, Etelä-Savossa, painitaan päivittäin susiongelmiensa kanssa. Maaseudulla tolkun ihmiset ovat hyvin yksimielisiä susipolitiikasta, eli kannanhoidollista metsästystä on kehitettävä petovahinkojen ehkäisemiseksi. Jokainen perheenjäsenensä, eli koiransa, susille menettänyt tietää, mistä nyt puhutaan. Susi on peto, ja sen kanssa ei ole leikkimistä.

Median mukaan keskustan Pohjois-Pohjanmaan piirin kokouksessa viime viikonloppuna jopa ex-pääministeri Juha Sipiläkin oli sanonut, että ”susille nappi otsaan vaan”. Liekö susi kävellyt liian läheltä kuuluisaa Kempeleen kotitaloa. Hyvä, jos oppi on mennyt perille, ettei kodilla pidä houkutella minkäänlaisia petoja.

Arvoisa puhemies! Susikeskustelu jakaa paljon ihmisiä. On luonnollista, että maaseudulla halutaan petokantoja kohtuullistaa metsästämisellä, ja varsinkin niillä seuduilla, joilla petokantojen kasvusta on syntynyt ongelmia. Pääsääntöisesti yleensä kaupunkilaiset ja varsinkin tolkuttomat cityvihreät vastustavat sitä.

Joidenkin asioiden yhteydessä täällä salissa on puhuttu paikallisesta sopimisesta. Tämänkin asian yhteydessä pitää puhua paikallisesta sopimisesta. Ei petokantoihin tarvitse puuttua kaupungeissa ja sellaisilla alueilla, joilla petoja ei ole tai on vain kohtuullisesti. En malta tästä vastakkainasettelusta puhuttaessa olla vertaamatta molempia ääripäitä toisiinsa. Kun petoalueella asuva ja luonnon parissa elävä metsästäjä tulee kaupunkiin, hän jättää yleensä aseet ja muut arkielämään liittyvät välineet kotiinsa ja ymmärtää, että kaupungissa

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

eletään niin kuin siellä on tapana elää ja turha siihen on sen enempää puuttua, kun taas ci-tyelämää suorittava, ilmastosta vouhkaava toinen ääripää vaatii laput silmillä joka paikkaan milloin mitäkin. Koko maailma pitäisi muka parantaa suomalaisten rahoilla. Ja vaikka eivät ole varmoja edes omasta sukupuolestaan, niin silti ovat varmoja, että maailma muuttuu paremmaksi, kun maaseudunkin väki saadaan kulkemaan sähköpolkupyörillä auton sijaan ja pedot lisääntymään holtittomasti.

Arvoisa puhemies! Susi on upea eläin, ja niillä leveysasteilla, joita minä edustan, susille löytyy paikka myös hirsituvasta — täytettynä asekaapin vierestä.

Kannatan tätä erinomaista ja tärkeää aloitetta. — Kiitos.

19.43 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kannatan tehtyä kansalaisaloitetta susien kannanhoidollisen metsästyksen käynnistämiseksi. Aloite on perusteltu ja perustuu aivan oikeisiin tosiasioihin, joiden tunnustaminen tässä talossa ei ainakaan kuulemieni puheiden perusteella ole tällä hetkellä muodissa.

Väitetään, että susi on uhanalainen. Miten se voisi olla uhanalainen, kun ihan varma tieto on edustaja Tuomas Kettusen kotikunnassa — hän itse mainitsi siitä — että heidän kuntansa alueella on vähintään 60 sutta. Tein viime syksynä, vuosi sitten siis, edustaja Kettusen suosiollisella avustuksella seurantatutkimusta seuraavien kuntien alueella: Ilomantsi, Lieksa, Nurmes, Juuka ja Kuhmo. Tällä alueella silloin oli yli 200 sutta. Perustuivat ihan varmoihin riistakamerahavaintoihin, silminnäkihavaintoihin ja metsästäjien pitämään kirjanpitoon, eli aivan varma totuus. Miten joku teistä arvoisista edustajista tohtii mennä sanomaan, että näiden kuuden kunnan alueella olisivat lähes kaikki sudet? Kun tässä edustaja Joakim Strand todisti, että erään hänen kotiseudullaan olevan pitkähköön sillan yli oli susi juossut, olikohan se lähtenyt Valtimolta tai Nurmeksesta käymään kavereita tapaamassa länsirannikolla ja palaa yön aikana takaisin? Tuskinpa vain. [Matti Semi: No ei sentään!]

Elikkä meidän pitäisi nyt ottaa, arvoisa puhemies, lusikka kauniiseen käteen ja tunnustaa nämä tosiasiat. Susi ei ole uhanalainen. Todellinen susikanta Suomessa on varmasti välillä 500—1 000, se on aika lähellä sitä. Luonnonvarakeskus peittelee tätä kuin kruununjalokiveä piilossaan. Miksi tätä totuutta ei haluta tuoda julkisuuteen? Susien kanta-arvio on täysin paikkansapitämätön tieto. Tuo Ilomantsi—Kuhmo-välillä tehty tarkkailulaskelma, 200 kappaletta susia, on hyvin, hyvin luotettava, mieluumminkin hieman alakanttiin, ja jos joku meistä väittää, että sillä alueella, näiden kuuden kunnan alueella, olisivat lähes kaikki Suomen sudet, niin se ei ole edes huono vitsi.

Todellinen ongelma Suomessa ovat koirasudet. Vasta hiljattain oli Lopella tapaus, joka oli käräjillä, jossa koiria ja susia risteytettiin ja niitä päästettiin vapauteen tuonne metsiin. Kuhmossa oli myös tapaus, ja teimme siitä edustaja Kettusen kanssa kantelun eduskunnan oikeusasiamiehelle. Ihmettelen, että poliisi ei ole näitä ilmiselviä tapauksia edes viitsinyt tutkia. Voihan olla, että resurssipula on sen aiheuttanut, ehkä se on niin, mutta onhan se käsittelemättä, kun meillä eduskunnan säätämä laki on, että koirasusi on laitton eläin — se ei nauti metsästyslain suojaa, eikä se nauti myöskään Euroopan unionin suojaa sen lainsäädännön kautta, eikä Suomessa säädetyn vieraslajilain. Siellä luettelossa on koirasusi, joka on laitton eläin, siis se voidaan normaalin metsästyksen yhteydessä poistaa. Mutta miksi sitä ei poisteta? No siksi, kun Luonnonvarakeskus on salannut sen geenikartan, jolla muun muassa perholainen mies tuomittiin vankeustuomioon sudentaposta. Onko se geenikartta olemassa? No totta kai se on olemassa. Venäjän tiedeakatemiaalta saatte sen oikean suden

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

geenikartan, ja se ei kuulemma edes kalliskaan ole, ja nyt meillä pidetään näitä koiran ja suden risteymiä ikään kuin oikeina susina. Miksi näin tehdään? Ja tämä on juuri se populaatio, joka vaarantaa ihmishenget.

Se Ilomantsin tapaus toissa maanantailta ison koulun vierestä — laskisitteko te, arvoisat edustajat, omat lapsenne sinne kouluun menemään, kun se susi on siinä pihalla melskannut aamulla ani varhain? Viiden kuuden tunnin päästä siellä lapset menivät kouluun sitä samaa tietä pitkin. Täällä edustaja Kivelä silmät kyynelissä todisti, miten susi on uhanalainen. Lähettäisikö hän omat lapsensa koulutielle silloin, kun susi on ollut siinä 40—50 metrin päässä hänen pihastaan, kun lapset menevät kouluun? Minä ihmettelen, mihin tämä Suomi on menossa, kun ei minkäänäköistä inhimillisyyttä ole eikä toisen ihmisen arvostusta. Olemmeko enää oikeastaan sellaisia kansanedustajia kuin Suomen laki edellyttää? Olen tätä pohtinut yön hiljaisina hetkinä.

Koirasudella alkaa olla suurempi arvo kuin maaseudun ihmisellä. SusiLIFE-hankkeeseen, mitä edustaja Kivelä mainosti, käytetään yli 5 miljoonaa euroa rahaa. Mitä varten? Sitä varten, että susi saa olla siellä metsässä turvallisesti ilman, että ihminen häntä häiritsee. Arvojärjestyshän on kääntynyt aivan nurin niskoin. Eikö sen pienen lapsen koulutien turvaaminen ole asia numero yksi? [Tuomas Kettunen: Kyllä!] Onko meistä itsestämme tullut susia, kun emme edes pienen lapsen asemaa halua turvata? Minun arvomaailmassani ihmisen henki on yli kaiken ja sen pienen lapsen henki on vielä enemmän, ja me täällä viisastelemme, että onkohan meillä susi uhanalainen.

Minulla itselläni on lapsia ja myös on luoja kiitos lastenlapsia, ja voin kuvitella sen tuskan, kun äiti lähettää lapset kouluun tienvarteen, sumuisena syysaamuna lapset koulumatkalle, ja edellisenä iltana sieltä naapurista on susi syönyt kolme lammasta ja yhden koiran. Kuinka moni teistä lähettäisi sen lapsen sinne? Sanokaa minulle. Sen kun selitätte, niin minä perun kaikki puheeni tästä susiasiaista. Tämä vaatii yhden ihmisuhrin ennen kuin me uskomme, ja kenestä teistä löytyy selkärankaa lähteä sen pienen lapsen hautajaisiin viemään eduskunnan surunvalitteluja? Veikkaan, että se jono on lyhyt. Luulenpa, että vapaaehtoisia ei löydy.

Arvoisa puhemies! Halusin tuoda tämän kärkevästi esille sen takia, koska minua suututtaa tässä asiassa se, että ihmisarvo on poljettu lokaan eikä sen pienen koululaisen henki tunnu enää maksavan mitään, kun valtiolla ja Euroopan unionilla on varaa panna SusiLIFE-hankeeseen viisi miljoonaa euroa. Kysyn teiltä, hyvät äidit, onko tämä oikein — mielestäni ei varmasti ole — ja isiltä samoin. Tällaiseksi Suomi on mennyt. Kyllä pikkusen ihmettelen.

Lopuksi, arvoisa puhemies: Kun säädämme sellaisen lain, että meillä on kannanhoidollinen metsästys ja pihaan tulevat sudet saa ampua heti, niin silloin susikanta tervehtyy, ihmispelko palaa ja silloin samalla saamme sanoa meidän lapsillemme, että voit mennä illalla kaverin kanssa pelaamaan jalkapalloa hiekkakentälle tai polkupyörällä naapuriin kylään, missä on sitten uusi ja seuraava kaveri, lähin kaveri kilometrin päässä. Jonain päivänä minä, arvoisat edustajakollegat, toivon, että ajattelisitte kotonanne, että jos se susi tulee teidän omalle pihallenne ja oma tyttärenne tai poikanne on siellä pihalla leikkimässä. Jos te hyväksytte sen, että tämä on hyvä, niin en voi muuta kuin pahoitella, mutta tällaisten asioiden käsittely eduskunnassa ja pienten ihmisten hengen vaarantaminen tietoisesti sellaisella eläimellä, joka ei ole uhanalainen, joka ei ole edes lain suojaama eläin ja jota viranomais-toiminkin suojellaan... Missä meidän ihmisarvomme on? [Mauri Peltokangas: Suuri kiitos, edustaja Hoskonen!]

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

19.50 **Jari Koskela ps:** Arvoisa rouva puhemies! Viime syksynä olin mukana tilaisuudessa, läsnä asiantuntijoiden joukossa, missä yhtenä aiheena oli EU:n luontodirektiivi ja siinä sudet Suomessa. Tilaisuudessa opin uuden eläinlajin rantautumisen maahamme, pihasadun. Tilaisuudessa asiantuntijat avoimesti käyttivät tätä termiä susista, mitkä vierailevat jo varsin avoimesti pihaoissamme eri puolilla Suomea. Biologian tunnilla opetettiin, että maassamme asuu metsissä susi elikkä *Canis lupus*. Nyt ilmeisesti on olemassa myös uusi alalaji eli pihasusi. Kysymys on vakava.

Pihasadun puolustajat vetoavat siihen, että tällä vuosisadalla susi ei ole tappanut yhtään ihmistä, siis vielä. Kun kysyin infossa asiantuntijalta, mitä vastaan seutukuntamme asukkailla — siis lapsien vanhemmille, maanviljelijöille, ketkä pitävät lampaita ja karjaansa pihalla, ja metsästäjille, kenelle koira on kuin perheenjäsen, tai vaikkapa kissojen omistajille — onko pihasadun kanssa elettävä sopuinnassa ja laitettava kädet ristiin, että vahinkoja ei tulisi, sain vastaukseksi, että ei se niin vaarallista ole, jos pihasusi joskus kulkee pihan poikki ollessaan matkalla metsään tai toiseen pihaan, että nyt pitää asenteita muuttaa ja tiedotusta parantaa väärinymmärrysten välttämiseksi ja että koulukyydityksillä voidaan taata maaseudulla asuvien lasten turvallisuus. Kerroin, että meillä Kankaanpäässä jo kaikki lapset kuljetetaan maaseudulta koulukyydillä kouluun.

Jokin aika sitten kaksi sutta lähti seuraamaan pakoon juoksevaa koiransa ulkoiluttajaa valaistulla lenkkipolulla Kankaanpäässä. Kaupungin keskustassa on valvontakameroista nähty useita kertoja suden jolkottelevan aivan ydinkeskustassa. 35 prosenttia suomalaisista kertoo pelkäävänsä sutta. Tämä niin lasten kuin aikuistenkin pelko on otettava vakavasti — kuulun myöskin siihen joukkoon. Viime viikolla hirvimiehet soittivat, että pidä nyt kissasi sisällä, kaksi sutta juokselee aivan kotitalosi pihapiirissä. Ja juuri kyntömies naapurikunnassa kuvasi kännykkäkameralla ikävän episodin, kun susi vei vanhan pariskunnan kesyn lemmikkikissan pihasta suussansa.

On tiedossa, että Kankaanpäässä ja lähialueilla olisi jo muodostumassa kolme laumaa, näin ainakin metsästäjät ovat havainneet. Nyt väitetään, että Suomessa on tällä hetkellä 30 laumaa. EU:n minimitavoite, kestävä tavoite, olisi Suomen kohdalla 25 laumaa. En pysty todentamaan valtion asiantuntijoiden asiantuntemusta, mutta hieman epäilen laskentaperusteita, jos Pohjois-Satakunnassa ja Etelä-Pohjanmaalla jo yksistään on yli puolenkymmentä laumaa.

Tänään sain ministeri Lepältä kysyä, mitä hän on tarkoittanut tässä vuoden aikana useammankin kerran kysyttäessä, kun hän vastaa, että sutta ei tarvitse pihassa sietää. Tänään hän vastasi siihen, että viranomaisten on suojattava kansalaisten turvallisuus.

On olemassa tällä hetkellä kaksi tapaa puuttua asiaan: poliisin poistolupa ja vahinkoperusteinen poistolupa. Nyt on puhuttu ainakin vuosi siitä, että kannanhoidollista susien määrän luvanvaraista harventamista pitäisi nopeuttaa, mikä tänäänkin on siis käsitteillä täällä salissa ollut.

Kotieläimiä, lampaita, metsästyskoiria ja kissoja on jo mennyt aivan liian monta suden suuhun. Kysynkin: missä luvatut kannanhoidolliset metsästysluvut viiptyvät? Kaatoluvista pitää voida päättää paikallisella tasolla eikä Helsingissä tai Brysselissä. Nyt ei ole enää aikaa mennä myöskään sen tosiasian taakse, että hankalat reunaehdot lainsäädännössä jarruttavat päätöksentekoa.

Arvoisa puhemies! On viimeinen hetki toimia ennen kuin tapahtuu vielä ikävämpiä asioita. Nyt pitää ottaa tämä kolmas ja järeämpi tapa, kannanhoidollinen metsästys, käyttöön ja välittömästi. Toivon myös samalla, että toivomukseni toteutuisi siitä, että susi saisi

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

rauhan elää metsissä, siis siellä, mihinkä se kuuluukin. Mutta pihasukista — vai ovatko ne sitten, kuten edustaja Hoskonenkin äsken hyvin julisti, koirasukista; riippumatta siitä, kumpia ne ovat — meidän pitää päästä eroon ja mitä pikimminkin. — Kiitoksia.

19.56 Janne Sankelo kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Hoskonen laittoi omassa puheenvuorossaan riman korkealle näille puheenvuoroille, mutta yritän täällä kunnialla edustaa täällä Vaasan vaalipiiriäkin tämän asian tiimoilta.

Tämä on, arvoisa puhemies, tärkeä kansalaisaloite. Susien määrä on kasvanut voimakkaasti 2000-luvun aikana. Tällä hetkellä laumojen määrä lisääntyy 25 prosentilla vuositain. Susien lukumäärässä puhutaan kymmenien yksilöiden lisäyksestä vuositasolla kokonaismäärän lähentyessä 250:tä yksilöä. Kannan arviointi on vuosi vuodelta haastavampaa, sillä suurpetohavainnot jätetään ilmoittamatta yhä useammin. Metsästäjäliiton kyselyn mukaan jopa melkein puolet suurpetohavainnoista jää tilastoimatta. No miksi näin? No siksi, että ollaan kerta kaikkiaan turhautuneita siitä, kun mitään ei tapahdu.

Susien suuresta määrästä on seurannut kotieläinvahinkojen merkittävää kasvua. Erityisesti suden aiheuttamat koiravahingot ovat lisääntyneet, ja monilla alueilla hirviyahti on sen vuoksi estynyt. Oma lukunsa ovat vaikutukset kansalaisten turvallisuudentunteeseen. Esimerkiksi koululaisille joudutaan talven pimeällä järjestämään koulukuljetuksia, niin kuin edustaja Hoskonen tuossa ansiokkaasti kuvaili. Usein sanotaan, että eihän susi ole ihmisen päälle käynyt, joskus 1800-luvulla ilmeisesti on. Sopii kuitenkin kysyä, moniko on valmis laittamaan lapsensa pimeälle taipaleelle, kun edellisiltana on kylällä todettu susilauuma. Tilanne maaseudulla ja hyvin enenevässä määrin myös kaupunkien taajamissa on täysin kestämaton. Esimerkiksi Etelä-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla, Kauhajoella, Laihialla, Peräseinäjoella, Mustasaarella, kaikilla näillä alueilla, on merkittäviä susihavaintoja. Ja kun edustaja Hoskonen kuvaili värikkäästi näitä tilanteita, niin tämä Laihian tilannehan oli erittäin mielenkiintoinen sillä tavalla, että kun tämmöinen kovan luokan metsästäjä, ansiotunut metsästäjä vuosien varrelta, oli pururadalla liikkeellä, niin susi oli edessä. Mitäs siinä, sen kanssa siinä sitten piti pärjätä, ja vanha metsämies osasi toimia oikealla tavalla ja karkottaa sutta, ja kun kääntyi siitä, niin toinen oli takana. Kumpi oli oikeassa paikassa, voisin tässä kysyä, susi vai tämä ansiotunut laihialainen — kysyn vain. Päivänselvää, että susi pitää saada sieltä pikaisesti pois.

Arvoisa puhemies! Kansalaisaloitteessa on useita vastuullisia ehdotuksia tilanteen korjaamiseksi. Ensinnäkin aloitteessa esitetään kannanhoidollisen metsästyksen aloittamista jo nyt talvella. Tämä on tärkeintä. Lisäksi aloitteessa esitetään, että suden kannanarvioinnista tehtäisiin luotettavampaa, suden lajipuhtaus varmistettaisiin ja toimintatavat susitilanteen käsittelyyn ja vaaraa aiheuttavien susien poistamiseen olisivat valtakunnallisesti yhtenäiset.

Arvoisa puhemies! Oma lukunsa on tämä tänään käyty keskustelu. Siis pääsääntöisesti hän täällä ollaan sitä mieltä, että kannanhoidollinen metsästys on aloitettava ja nopeasti, mutta hallituspuolueethan ovat täällä erimielisiä. Onko tämän kansalaisaloitteen käsittely hallituksen sisällä omantunnonkysymys? Mitä tapahtuu, kun mennään maa- ja metsätalousvaliokuntaan tätä käsittelemään? Tämä olisi prosessina ihan mielenkiintoista tietää. Kun 2014 oli turkiseläinten osalta turkistarhauksen kieltämisestä esittävä kansalaisaloite, niin silloinhan oli edellisen kerran varmaan tämäläisestä asiasta kysymys, ja silloinkin siinä päädyttiin järkevään ratkaisuun. Mutta nyt kun kuuntelee tätä keskustelua hallituspuolueitten välillä, niin täällä osa on sitä mieltä, että nappi otsaan, ja osa on sitä mieltä, että otetaan

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

ja rapsutetaan leuan alta ja pyydetään turistit ottamaan kuvia. Tämähän on erittäin mielenkiintoista kuulla, mitä tässä tapahtuu. Olen aivan vakuuttunut siitä, että maa- ja metsätalousvaliokunta puheenjohtaja Kalmarin johdolla vie tätä asiaa kyllä ansiokkaasti eteenpäin, mutta näin oppositiopuolueen edustajana tämä kuulostaa kuitenkin — anteeksi nyt vain — hieman sekavalta keskustelulta. On kyllä mielenkiintoista nähdä, mitenkä hallituspuolueet tästä sillasta selviävät.

20.01 Katja Hänninen vas: Arvoisa puhemies! Meillä on tänään lähetekeskustelussa kansalaisaloite suden kannanhoidollisen metsästyksen sallimisesta. Asia herättäne, kuten olemme huomanneet, ihmisissä monia tunteita: sutta pelätään, kunnioitetaan ja välillä myös vihataan.

Lapsuudesta moni meistä muistaa sadut, joissa iso paha susi on yrittänyt syödä niin Puna-hilkkan isoäidin kuin kolme pientä porsasta. Saduissa kuitenkin on onnellinen loppu, toisin kuin tosielämässä, jossa suden raatelemaksi joutunutta koiraa tai lammasta ei pelasta mikään. Ihmisten huoli ja pelko kotieläinten ja lasten turvallisuuden puolesta on aiheellinen ja otettava tosissaan.

Olen saanut nyt lyhyen ajan sisällä useita yhteydenottoja oman alueeni susiongelmaan liittyen. Havainnot susilaumoista ihmisten kotien läheisyydessä ja kuvat kuoliaaksi raadeluista metsästyskoirista saavat surulliseksi mutta myös kysymään, mitä voisimme tehdä tilanteen korjaamiseksi ennen kuin tapahtuu jotain vielä paljon pahempaa.

Suurin ongelma Suomessa ei ole susikannan koko vaan susien käyttäytymisen muutos. Esimerkiksi Haapaveden kaupungin päätös ottaa käyttöön koulukuljetukset lisääntyneiden susihavaintojen vuoksi kertoo siitä, etteivät sudet enää pelkää ihmistä, kuten niiden pitäisi. Uljas susi kuuluu toki meidän metsiimme mutta ei missään nimessä ihmisten takapihoille.

Yksi ratkaisu olisi sallia aloitteessa mainittu suden kannanhoidollinen metsästys, jolla voisimme ennaltaehkäistä susien aiheuttamia petovahinkoja. Metsästys olisi tarkoin perusteltua, säädeltyä ja valvottua, eikä se vahingoittaisi tarpeettomasti susikantaa. Toisaalta lupakäytännön yksittäisen vaaralliseksi luokitellun tai todetun häirikkösuden lopettamiseksi tulisi olla nykyistä nopeampi ja sujuvampi, jotta akuuttiin tilanteeseen voidaan reagoida välittömästi. Digitalisaatiota voidaan varmasti hyödyntää lupa-asioissa tehokkaammin kaikkien osapuolten oikeudet turvaten. Pari viikkoa sitten Metsästäjäliiton, MTK:n ja metsästyskoirajärjestöjen edustajat luovuttivat tämän kansalaisaloitteen suden kannanhoidollisesta metsästyksestä eduskunnalle. Myös maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä on perustanut työryhmän selvittämään kannanhoidollisen metsästyksen edellytyksiä.

Nämä asiat eivät tietenkään ole mustavalkoisia, ja siksi on hyvä, että me lainsäätäjät ja päättäjät perehdymme huolellisesti faktatietoihin ja kuulemme asiantuntijoita ennen varsinaista päätöksentekoa. Suden suojelua määrävää luontodirektiiviä ei voida yksin Suomessa käsin muuttaa, mutta sen tulkintaa ja täytäntöönpanoa on kyettävä kansallisella tasolla soveltamaan, etenkin silloin, kun susi uhkaa ihmisten ja kotieläinten turvallisuutta täällä Suomessa.

Nyt on tärkeää kuunnella myös alueemme ihmisiä ja metsästäjiä, jotka elävät tänäänkin susien ympäröiminä ja joille susi näyttyy aivan eri valossa kuin cityihmisille täällä Helsingissä. Suden karkottamis- ja metsästyspäätöksiä on kyettävä tekemään nopeasti, kun suden esiintymistä ihmisasutuksen läheisyydessä havaitaan.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Kansalaisaloitteen tavoitteena on myös suojella meidän uhanalaisuusluokituksessa silmällä pidettäväksi määriteltyä metsäpeurakantaamme.

Arvoisa puhemies! Omassa perheessäni on harrastettu metsästystä vuosikymmeniä, ja itsekin suoritin metsästäjäutukinnon viisi vuotta sitten yhdessä kahden nuoremman poikani kanssa. Metsästys ei ole missään nimessä huvin vuoksi tappamista. Se on riistanhoitoa, johon kuuluu olennaisena osana kaiken elollisen kunnioittaminen ja varjeleminen. Se on hiljentymistä kauniin luontomme keskellä, luonnon, jonne myös susi erämaiden uljaana petoeläimenä kuuluu.

Meillä on omassa eduskuntaryhmässämme erilaisia näkökulmia suden kannanhoidolliseen metsästykseen liittyen, mutta oma kantani on nykyiset realiteetit huomioiden sallia suden kannanhoidollinen metsästys. [Sebastian Tynkkynen: Make vasemmistoliitto great again!]

20.06 Anders Norrback r: Arvoisa puhemies! Kansalaisaloite suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisesta ja susivahinkojen estämisestä on edennyt nyt eduskunnan käsittelyyn. Haluan kiittää kansalaisaloitteen vireillepanijoita tärkeän asian esille nostamisesta.

Susiongelman ratkaisemiseksi tehdään jo paljon töitä ministeriön toimesta, mutta ongelman nostamiseksi ja julkisen keskustelun takia on tärkeää, että aloite on tuotu eduskunnan käsittelyyn. Kansalaisaloite, joka puhuttaa varsinkin alueilla, joilla esiintyy paljon susihavaintoja, on myös herättänyt paljon kiivasta keskustelua. Kuten monessa muussakin asiassa, kiihkoilu ei asiassa auta. Harva on vaatimassa, että susi pitäisi metsästää sukupuuttoon. Tämä asia on tärkeä muistaa, kun sudesta ja sen olemassaolosta keskustellaan.

Tässäkään asiassa ei ole oikein asettaa ääri näkemyksiä vastakkain, mutta meidän täytyy ymmärtää, että asuinalueilla on suuri merkitys siinä, kuinka paljon sudet vaikuttavat ihmisten elämään. Oman perheen ja eläinten turvallisuus ovat asioita, joista emme voi tinkiä. Toivon ymmärrystä asiassa myös sellaisilla alueilla asuvilta, joilla susi ei suoranaisesti uhkaa. Asioilla on tapana konkretisoitua vasta, kun asia koskee omaa elämää.

Arvoisa puhemies! Henkilökohtaisesti olen joutunut elinkeinoni kautta susihyökkäyksen kohteeksi. Meidän tilallamme susi tappoi 11 eläintä, ja taloudelliset tappiot olivat noin 10 000 euroa. Tästä valtio korvasi noin 4 000 euroa. Erotus, joka tässä tapauksessa oli noin 6 000 euroa, jäi minun maksettavakseni. Rahallisten tappioiden lisäksi sudet aiheuttavat unettomuutta ja henkistä kärsimystä, jota on mahdotonta mitata rahassa. Tämä ei ole asennekysymys, tämä on tosiasia. [Sebastian Tynkkynen: Näin juuri!]

Ärade talman! För dem som bor vid vargrevir är vargen något som onekligen inverkar på både liv och livskvalitet. Eftersom SusiLIFE -projektet som undersökt bland annat attityderna till varg inte haft med någon kommun med betydande svenskspråkig befolkning i sin undersökning, vill jag här komma med ett exempel på hur vargen kan påverka vardagen i Närpes.

Jag vill citera en naturälskande småbarnsmamma från min egen grannby som i ett Facebook-inlägg bra beskriver vilka känslor som kan komma när man bor i ett vargrevir. Citatet börjar: ”Nu har jag funderat några dagar på det här, övervägt om det är en överreaktion eller inte, och kommit fram till att det är det inte. En eftermiddag förra veckan åkte jag och mina tre barn på utflykt och geocachade i närmiljön. Utflyktens sista anhalt blev en bäck ute i skogen där vi klättrade på stenar, samlade kottar och pinnar och tittade på vattnet med-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

an mörkret föll på. Sedan åkte vi hemåt igen glada och nöjda med en ännu välbehövlig halv dag utomhus efter skolans, förskolans och dagisets bördor. Glad var jag ända fram till följande morgon, då det visade sig att minst fem vargar befann sig endast några timmar senare och endast en liten bit därifrån mina barn sprang, hoppade och dansade lyckligt i skogen dagen innan. Som mamma, som förälder börjar man fundera då: Var befann sig dessa djur då vi lekte i skogen? Utsatte jag mina barn för risker? Skuldkänslorna är kännbara medan jag skriver det här. Jag vill bara uppfostra mina barn nära naturen. Jag skriver inte detta för att jag tror att det hjälper är att klaga på internet, jag skriver det för att jag är rent ut sagt uppgiven. Det var inte så här det skulle vara.”

Ärade talman! Slutligen vill jag konstatera att den nuvarande vargpolitiken, som jag har försökt belysa här, skapar ohållbara situationer för många. Vi behöver en förändring och där är den stamvårdande jakten ett viktigt redskap och ett viktigt element. — Tack. [Sebastian Tynkkynen: Erinomainen puheenvuoro!]

20.11 **Mikko Ollikainen r:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Inledningsvis vill jag tacka alla som har skrivit på det medborgarinitiativ som vi behandlar nu. Vargen berör väldigt mycket och skapar känslor, och jag vill tacka min kollega Anders Norrback som väldigt bra beskrev situationen som nu råder i många familjer och tankar.

Jag vill klart från början konstatera att jag själv stöder medborgarinitiativet om att inleda en lagberedning kring inledande av stamvårdande jakt. Det är viktigt att lagberedningen nu bereds på ett mycket bra sätt, men jag ser det viktigt att vi har samma lagstiftning i Finland och Sverige. Minister Leppä gav, tycker jag, en bra beskrivning av det här, att saker och ting är på gång för tillfället.

Vargen hör inte hemma i tät bebyggelse bland tamdjur och produktionsdjur. Det berör folks inkomst, trygghet och välmående. Vi hörde här också just en beskrivning hur det kan beröra ens egen ekonomi.

Jag minns själv då jag var kommundirektör i Vörå och då vargen år 2018 på våren rörde sig där. Den rev en hund endast några hundra meter från skolan och daghemmet. Det rädde mycket upprörda känslor lokalt, helt förståeligt, och det ledde då till att vi införde skolskjutsar för barnen på grund av vargen. Det kändes mycket otryggt för folk att röra sig då. Indirekt kan man säga att det berörde människors hälsa — många lämnade bort kvällspromenaden.

Vargen är i grunden, som jag har förstått det, ett skyggt djur och ska så förbli, tycker jag. Notera: detta handlar inte om att utrota vargen utan att hålla stammen i balans. Jag anser det är möjligt. Vi har hört om exempel från Estland här i dag.

Arvoisa puhemies! On ilo kuulla, että monet kollegat ovat kiittäneet kansalaisaloitteesta ja tukevat sitä. Tiedän omasta kokemuksestani, että susi herättää paljon tunteita, ja siitä on myös kuultu täällä tänään.

Sudet ovat tappaneet metsästyskaudella 30 ja vahingoittaneet 22:ta koiraa Pohjois-Karjalassa, Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla sekä osin myös monissa muissa maakunnissa. Hirvenmetsästys hirvikoiria käyttäen on jäänyt susien takia ja se on lähes mahdotonta. Itse kuulin tänään, että kotikonnuillani susi nähtiin hirvipassissa Maalahdessa tässä syksyllä. Tällä on myös suuri merkitys liikenneturvallisuuden kannalta. Metsästys on myös tärkeä osa luonnonsuojelutyötä.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Sudet ovat käyneet pihoidella. Pihakäynneistä kärsivät asukkaat, ja he kertovat, että he ovat peloissaan kouluun kulkevien lasten puolesta. Olin ennen eduskuntaan tuloa kunnanjohtajana Rannikko-Pohjanmaalla Vöyrin kunnassa, ja keväällä 2018 sudet aiheuttivat todella suurta turvattomuuden tunnetta kunnassamme. Susia liikkui ympäri kuntaa. Ne muun muassa repivät koiran, perheenjäsenen siis, hengiltä 300 metriä päiväkodista, 400 metriä koulusta. Myöhemmin susi liikkui myös koulun pihalla. Tästä johtuen järjestimme laajennettua koulukyyditystä niillä paikoilla, missä susi oli liikkunut. Tilanne oli paikallisesti sellainen, oli pelkoa lasten puolesta. Muistaakseni ne menot olivat noin 15 000—20 000 euroa, ja niitä olisi kyllä pystynyt varmaan käyttämään muuhunkin käyttötarkoituksiin.

Susien liikkuminen johti myös siihen, etteivät ihmiset uskaltaneet menemään iltakävelyille. Se vei todella paljon aikaa myös meiltä viranomaisilta. Karkotuksia tehtiin ja poikkeuslupa myös myönnettiin monen mutkan kautta, muun muassa valitusprosessin kautta. Poliisien tulee joustavasti voida tehdä häiriösusien poistamiseksi nopeita päätöksiä. Me tapasimme silloin ministeri Lepän, ja kanta oli selvä kyllä suden kannanhoidolliselle metsästykselle. Poikkeusluvut eivät nähdäksemme riitä esimerkiksi häirikkösusien osalta. Olen täysin samaa mieltä tänä päivänä. Tuen kansalaisaloitetta, elikkä kyllä kannanhoidolliselle sudenmetsästykselle ja myös sille, että aloitetaan lainvalmistelu.

Sudet eivät kuulu tiheään asutetuille alueille. Niiden ei tule liikkua ihmisten, tuotantoeläinten ja kotieläinten joukossa. Tiedetään muun muassa, että susi on aiheuttanut mittavia vahinkoja tuotantoeläimille Björköbyssä Merenkurkun saaristossa, Mustasaaressa, jossa se repi 130 lammasta.

Det väsentliga nu är att lagberedningen inleds och att den stamvårdande jakten kan göras. Ministern konstaterade att det är på gång — mycket bra. Medborgarinitiativets målsättning är att minska på de skador som vargar förorsakar jakthundar, husdjur och produktionsdjur samt bevara vargens skygghet för människan och hålla vargen kvar på avstånd från tät bebyggelse. Så ska också förbli. — Tack.

20.17 Hanna Huttunen kesk: Arvoisa puhemies! Haluan kiittää kansalaisaloitteen tekijöitä ja allekirjoittajia tärkeästä aloitteesta. Haluan myös jo tässä vaiheessa kiittää ministeri Jari Leppää, että hän on tehnyt töitä saman asian suhteen. Kuten tänään olemme saaneet kuulla, työ on myös alkanut tuottaa tulosta. Ministeri on tänään kertonut askelmerkeistä kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi, ja jos reunaehdot täyttyvät, metsästys voisi alkaa talvella 21—22. Tällä hetkellä tilanne on se, että susia on alueellisesti liikaa ja niiden luontainen pelko ihmistä kohtaan on katoamassa.

Kuten jo kerroin debatissa, asun Outokummussa, Pohjois-Karjalassa. Asun kylällä, maaseudulla hiekkatien päässä. Alueella pyörivät sudet ovat käyneet koirien kimppeihin, ja meidänkin lapinkoiralle rakennettiin ulkohäkkiin suden painon kestävä katto. Naapurikunnassa asuva tuttavani sai muutama päivä sitten pelastettua koiransa, jota kaksi sutta jahtasi heidän oman kotinsa pihalla. Sudet jäivät vain tuijottamaan pihalle huutavaa miestä, kun hän yritti hätistellä pedot pois pihamaalta. Sudet jäivät vielä odottelemaan pihapiirin lähettyville, josko saalis tulisi takaisin pihalle talon suojista. Ne eivät siis pelänneet ihmistä, niin kuin suden kuuluisi pelätä. Lapsillemme joudutaan tilaamaan vaaran välttämiseksi susikyytejä kotiovelta kouluun asti. Minunkin 11-vuotiaan lapseni koulumatkan ensimmäinen kilometri koululinja-autolle on pientä kapeaa hiekkatietä. Tie kiemurtelee peltojen ja met-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

sän keskellä, ja kuten kaikki tiedätte, näin syksyisin ja talvella matkat on kuljettava aamulla ja illalla pimeässä.

Ei tämä susien kanssa eläminen ole ilmaista kunnillekaan. Kuntapäätäjät vaativat oikeutetusti täysimääräisiä korvauksia susikyytien kunnille aiheuttamiin kustannuksiin, ja kyllä väitän, että ei tämä susitilanne ole vetovoimatekijä kunnan imagollekaan, jos sudet pyörivät siellä maaseudulla ihmisten pihossa.

Arvoisa puhemies! Eihän asioiden kuulu olla näin. Suden pitää pelätä ihmistä. Susi ei saa tulla syömään kotieläimiä ihmisten pihapiireihin. Ihmisten täytyy pystyä kulkemaan turvallisesti myös maaseudulla, ja vanhempien ei tule joutua pelkäämään lasten turvallisuuden puolesta, ja voin kertoa, että se pelko on aivan aitoa. Myös meidän ihmisten pelon vähätteleminen tuntuu uskomattomalta. Susi on koiraeläin. Suden kannanhoidollisen metsästyksen vastustajilta voin kysyä, miltä tuntuisi, jos pyörätiellä vastaan kävelisi suurikokoinen vihaisen näköinen irtokoiria, joka ei hätkähtäisi, vaikka huutaisit kuinka kovasti ja yrittäisit hätistellä sitä pois siitä pyörätieltä, tai jos lauma noita irtokoiria pyöräisi kotisi ympärillä odottamassa, että lasket lemmikkisi ulos pihamaalle.

Arvoisa puhemies! Tilanne on pahentunut vuosi vuodelta. Itärajan yli tulee uusia susia, ja rajan kahta puolta asustelee useampikin susilauma. Sudet eivät nimittäin tunne rajamuodollisuuksia. Susien määrän lisääntyessä niiden asuinympäristö laajenee. Susien pentututointo on myös onnistunut varsin hyvin, joten määrä kasvaa ilman itärajan vaikutustakin.

Tarvitsemme suden kannanhoidollisen metsästyksen. Se on nyt susipolitiikkamme puutuva palanen. Kannanhoidollinen metsästys on toimiva tapa säädellä muita suurpetokantojamme ja ehkäistä siten vahinkoja. Esimerkiksi karhukanta pidetään metsästyksellä ihmisarkana. Saman tarvitsemme sudelle. Odottaessamme kannanhoidollisen metsästyksen alkamista on viranomaisten tehtävä taata ihmisten turvallisuudentunne. Poistolupien saaminen häirikkösusille tulisikin olla huomattavasti nykyistä nopeampaa ja yksiselitteisempää. Siispä vielä kerran iso kiitos kansalaisaloitteen tekijöille.

20.21 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Kun kansalaisaloite kerää nopeassa tahdissa vaaditut 50 000 allekirjoitusta täyteen, on se useimmiten hyvin selkeä osoitus siitä, että jotain on tehtävä. Näin tälläkin kerralla, kun tämä äärimmäisen tärkeä kansalaisaloite suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisesta ja susivahinkojen estämisestä keräsi vaaditut allekirjoitukset täyteen alle kuudessa vuorokaudessa. Kansalaisaloitteiden historiassa viidenneksi nopeimmin täytynyt allekirjoitusmäärä kertoo siitä, kuinka vakavasta asiasta nyt todella on kyse.

Arkadianmäen kiviseinien tai Brysselin byrokratiaviidakon suojusta on helppoa vaatia nostamaan kädet pystyyn, kun susi sattuu kohdalle. Liiemmin pelko ei pääse valtaamaan myöskään niitä tutkijoita, joille sudet näyttäytyvät pelkkinä tassunjälkinä lumihangessa tai lukuina taulukoissa. Jotta ymmärtäisi sen, miksi nykyinen susipolitiikka herättää niin voimakkaita kielteisiä reaktioita kansalaisissa, tulisi nähdä, minkälaista heidän arkensa susien keskellä on, tai edes kuunnella, mitä kansalaisilla on sanottavanaan.

Arvoisa puhemies! Käsillä olevaa kestäväntöntä tilannetta auttaisi kenties ymmärtämään, jos keskustelisi niiden metsästäjien kanssa, joilta sudet ovat tappaneet tämän syksyn aikana ainakin 21 metsästyskoiraa ja raadelleet 15:tä. Kaikki varmasti ymmärtävät, että usein rahallisestikin riittämätön korvaus ei tuo lohtua tilanteeseen, jossa korvaamattomasta metsästyskumppanista on kirjaimellisesti jäänyt vain rippeet. Susiongelmaa saattaisi ymmärtää paremmin myös sen jälkeen, jos tutustuisi siihen, minkälaista jälkeä sudet sai-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

vat kesän mittaan aikaan Mustasaarella, jossa yksi susi oli raadellut 130 lammasta. Ymmärrys saattaisi lisääntyä keskustellessa niiden vanhempien kanssa, jotka pelkäävät lähettää lapsiaan koulumatkalle, kun sudet pyöriivät pihapiireissä ja asutusten keskellä.

Vaikka usein vedotaan siihen, että susi ei nyky-Suomessa ole tappanut ihmisiä, ei se ole tae tulevasta. Susien ja ihmisten kohtaamiset ovat huonon susipolitiikan seurauksena lisääntyneet, eikä kukaan halua itseään tai läheistään merkittäväksi ensimmäisenä tähän tilastoon. Suomessa susikanta on jatkanut viime vuosina vahvistumistaan. Samalla se on myös keskittynyt yhä enemmän läntiseen Suomeen, ja se on menettänyt luontaista ihmisarvoaan.

Arvoisa puhemies! Susikannan levittäytyminen ja siitä aiheutuneet seuraukset ovat osittain sen syytä, että suden kannanhoidollinen metsästys on ollut viime vuosien ajan jäissä. Ensin on odotettu kuuliaisena EU:n linjauksia ja nyt odotetaan kansallisia linjauksia. Suomalaiset ovat kuitenkin saaneet odottelusta tarpeekseen, kun susien annetaan mellastaa vapaasti, tuhota omaisuutta, tappa rakkaita eläimiä ja viedä turvallisuudentunne pois.

Susipolitiikan osalta usko toimivaan järjestelmään ja luotto viranomaisiin on menetetty jo aikapäiviä sitten. Nyt tarvitaan ripeitä toimia, ja siksi tuen kansalaisaloitetta, sen sisältöä ja sen tekijöitä. Kannanhoidollinen metsästys on aloitettava nyt. — Kiitos.

20.25 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Niin kuin täällä tänään keskusteluja on käyty, niin selvä asiahan on, että susi kuuluu Suomen luontoon mutta ei kotien pihoihin, ei tuotantoeläinten keskelle. Suden paikka on erämaassa, kuten esimerkiksi siellä meillä Kuhmossa itärajan pinnassa. Tällä hetkellähän susia on kuitenkin aivan liikaa, ja ne ovat röyhkeästi tulleet muun muassa taajama-alueille tappamaan kotieläimiä. Meillä Kuhmossa viikko, toista takaperin pihapiiristä susi vei koiran, aivan kodin rappusten edestä. Tilanne on kestämätön. Ihmiset ovat vihaisia, ja kyllä tässä itekin, arvoisa puhemies, saa kummastella, eikö tähän asiaan saada tolkkua. Häirikkösudet pitää yksiselitteisesti lopettaa.

Susien määrä Suomessa on kasvanut viimeisten vuosien aikana. Luonnonvarakeskuksen, Luken, kanta-arvion mukaan susia on 90 prosentin todennäköisyydellä 220:stä 250:een yksilöä. Arvio perustuu maaliskuun tilanteeseen, ja tämänhetkisestä tilanteesta ei ole tietoa. Aiemmassa puheenvuorossa toin esille sen, että omalla kotipaikkakunnallani Kuhmossa on vahva arvio jopa 60 sudesta. Susilaumojia oli maaliskuussa todennäköisimmin 30 kappaletta. Niistä 24 eli kokonaan Suomen puolella ja kuusi oli näitä niin sanottuja rajalaumojia, jotka liikkuvat Suomen ja Venäjän rajan molemmin puolin. Ei susilta kysytä passia eikä viisumia rajalla, ne tulevat kyllä halutessaan Suomeen. On myös sanottu, että susi ei tiedä, onko Suomen vai Venäjän puolella, mutta itse väitän näin, että kyllä susi tietää, onko se Suomen vai Venäjän puolella, nimittäin Venäjän puolella susia metsästetään, ja susi on älykäs eläin. Kyllä se tulee Suomen puolelle, jos se saa tietoonsa, että häntä ei täällä millään tavalla häiriköidä.

Arvoisa puhemies! Haluan vielä tuoda kentältä terveiset. Edustaja Kärnä pyysi välittämään terveiset tähän keskusteluun Lapin suunnalta, jossa hän nyt on etätyöviikolla. Terveiset kuuluvat: ”Ylimääräiset sudet on ammuttava pois kuleksimasta, ja kannanhoidollinen metsästys on palautettava, kuten aloitteessa esitetään.” Kannatan myös tätä edustaja Kärnä esitystä lämpimästi.

20.28 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Tämä aloite pyrkii nopealla aikataululla aloittamaan suden kannanhoidollisen metsästyksen Suomessa. En voi kannattaa tätä tavoitetta,

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

sillä susi on erittäin uhanalainen laji, ja metsästys tässä tilanteessa vaarantaisi kannan suotuisan kehityksen. Pidän kuitenkin samalla tärkeänä, että vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin voidaan myöntää kaatolupia, ja pidän myös tärkeänä petovahinkojen korvausten maksamista ja riittävää korvaustasoa.

Me olemme aina eläneet tässä maassa yhdessä suden kanssa, ja meidän on siihen pysyttävä jatkossakin. Rinnakkaiselo onnistuu, kun vahinkoja ennaltaehkäistään ja pelkojen lieventämiseen etsitään yhdessä ratkaisuja. Suurpetopelko on otettava vakavasti ja löydettävä keinoja, jotta pelko ei estä metsään menemistä — emme kuitenkaan voi poistaa suurpetoja metsistämme. En itse elä päivittäistä arkeani susien reviirien lähellä, mutta merkittävän osan vuodesta vietän maaseudulla, Etelä-Kuusamossa, jossa meidän lähellämme tavataan kaikkia neljää Suomen suurpetoa: sutta, karhua, ilvestä ja ahmaa. Liikun paljon metsässä, ja joskus minuakin pelottaa. Tilastollisesti metsässä liikkujan henkeä tai terveyttä uhkaa kuitenkin suurpedon hyökkäystä paljon enemmän moni muu asia, kuten eksyminen ja kylmettyminen ja jopa metsästäjän laukauksen tielle osuminen. Toivoisinkin tähän susikeskusteluun kohtuullisuutta ja suhteellisuutta. Susi ei ole hyökännyt ihmisen kimppeen 1800-luvun jälkeen.

Vaikka saisimmekin EU:lta luvan kannanhoidolliseen metsästykseseen, mitä epäilen hyvin vahvasti näin alhaisella susikannalla, tarvitsisimme siltikin rinnakkaiseloon välineitä. Siksi ihmettelen, miksi moni kollega täällä niin kovasti vastustaa kaikkia susiin liittyviä hankkeita, joiden tarkoitus on lieventää pelkoa ja löytää paikallisten kanssa ratkaisuja. Metsien vaaroja emme voi poistaa, sopeutua voimme.

Olen suuresti huolissani Suomessa voimakkaasti elävästä susivihasta. Susiviha synnyttää jo itsessään turhaa pelkoa ja on nyt jo johtanut jopa tutkijoiden häirintään. Väärän tiedon levittäminen sekä viranomaisten ja tutkijoiden uskottavuuden nakertaminen antavat kasvualustan väärään tietoon perustuvalla pelolla ja vihalla. Susien kannan arviointi Suomessa on maailman tarkimpia, ja se perustuu tieteelliseen tutkimukseen. Silti moneen otteeseen tässä salikeskustelussa se on kiistetty.

Tutkijoiden häirinnän lisäksi liikkeellä on ollut myös paljon väärää tietoa. Myös täällä salissakin on puhuttu tänään mahdollisesta lasten raatelemisesta, ja täällä on kyseenalaistettu tutkijoiden tulokset. Tämä tällainen harhaanjohtavan tiedon levittäminen ja viranomaisten ja tutkijoiden uskottavuuden nakertaminen ei edistä meidän kenenkään asiaa. Metsät ovat osa suomalaisuutta, susi on osa Suomen luontoa. Meidän on opittava elämään suden kanssa, lievitettävä ihmisten pelkoa, puolustettava luontoa ja pysäytettävä lajimme uhanalaistumiskierre.

20.32 Matti Semi vas: Arvoisa puhemies! Tämä kansalaisaloite, mikä sai nopeasti tämän 50 000 allekirjoitusta täyteen, kertoo siitä tosiasiasta, että metsästäjät ja kotieläinten omistajat ja tuotantoeläinten omistajat tuntevat suurta pelkoa sutta kohtaan näillä susialueilla. Tosiasia on, että susimäärä on meillä lisääntynyt, ja sitä mukaa myös ongelmat ovat lisääntyneet. Nämä ovat ihan toisiinsa verrannollisia asioita, mitkä pitävät paikkansa.

Minusta on hyvä, että käydään tämä keskustelu susista ja susien tilanteesta ja koko tästä petotilanteesta meillä. Jos muistetaan karhujen tai ilvesten kantaa silloin joskus 70-luvulla, niin nehan olivat mitättömän pieniä, ja tämmöisillä suojelutoimenpiteillä niiden kannat on saatu kasvatettua semmoiseksi, että niitä voidaan metsästä. Suoritetaan semmoista kannanhoidollista metsästystä, jotteivät nämä pedot lisäänty liikaa eivätkä häiritse eivätkä aiheuta ihmisille tämmöisiä vaaratilanteita. Siihen nähden tämä susikeskustelu on ihan oi-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

kein tässä vaiheessa. Minun mielestäni kanssa kannanhoidollisen metsästyksen raja on nyt rikkoutunut ja se pitäisi sallia.

Susien ilmestyminen pihapiiriin on vakava asia. Jos mietitään näillä syrjäseuduilla olevia perheitä, niitten lapsien koulunkäyntiä ja muita, niin kyllähän se aiheuttaa sen tilanteen, että ne lapset ovat vaaratilanteessa koko ajan, kun he odottavat koulukyytiä. Se pakkottaa kunnat siihen tilanteeseen, että koulukyydit pitää järjestää kotoa lähtien, siis suoraan pihasta lähdetään liikkeelle. Siltikään se ei poista sitä vaaratilannetta, kuten täällä on useammassa puheenvuorossa kuultu se, että sudet pysyvät pihassa, vaikka niitä kuinka koetetaan hätistää pois. Siksi minä näen, että tavallaan tällainen susien pois häätäminen ennen kaikkea asuinalueilta ja niitten likeltä on ehdottoman tärkeä asia, niin että voidaan palauttaa sudelle se ihmisenpelkotilanne, että se oppisi tavallaan kunnioittamaan ihmisen läsnäoloa sillä tavalla, että häippäisi äkkiä sinne metsiin, missä on tilaa ja missä on ravintoa pyytää.

Tosin kun puhutaan metsäpeuratilanteesta, niin sehän oli erittäin matala vielä 60—70-luvulla, ja nyt kun se kanta on päässyt hyvin nousemaan, niin sudet ovat Pohjois-Pohjanmaalla ja tuolla Suomenselän alueella näitä peuroja päässeet nitistämään vähemmäksi, niin että se kanta saattaa olla alaspäin menossa siltäkin osin. Metsäpeura on rauhoitettu eläin, mitä tavallaan myös pitäisi suojella.

Siinä, mikä aikaisempi kokemus minulla on susien pannoituksista, oli se hyvä puoli, että sen seurannan avulla, missä sudet liikkuvat, pystyttiin metsästystä harrastamaan ja järjestämään sillä tavalla, että vaaratilanne ei ollut niin akuutti eikä niin paha kuin se tällä hetkellä on, kun pannoitettuja susia meillä ei ole. Siksipä tuntui pahalta kuulla ministerin kertomus siitä, että Luken porukat eivät halua pannoittaa, koska heitä on uhattu tämän pannoituksen takia. Minusta se ei ole oikea tapa lähestyä asiaa, vaan minusta mitä enemmän susia pannoitetaan, sitä enemmän tiedetään niitten liikkeistä ja niitten olotiloista, mikä antaa mahdollisuuden metsästää ihan kaikessa rauhassa. Se, mikä oli ennen huonoa siinä, oli se, että oli aina pari kolme päivää myöhässä se tiedotus, missä susi oli liikkunut, mutta sekin antoi jo pieniä vinkkejä. Kun se olisi ajankohtaista tietoa, jota pystyisi katsomaan puhelimesta, jostain trækkeristä tai jostakin, missä näkyy se tieto, missä susi liikkuu tällä hetkellä, niin se helpottaisi sitä, että voidaan laskea koira irti ja lähteä hirvijahtiin tai muuhun koiralla suoritettavaan metsästystilanteeseen turvallisista mielin.

Meidän alueella, missä itse metsästäjän hirveä, on susihavaintoja. Kun siellä on ollut nyt sillä tavalla, että ei ole voitu koiria laskea irti, niin tällaisenä kevennyksenä voi sanoa, että huomasi, kun siirryttiin ajometsästyksen, että itsellänikään ei ole kunto enää niin hyvä kuin nuorempana. Nuorta väkeä tarvittaisiin myös sinne hirviporukkaan, jos tähän joudutaan siirtymään välittömästi isommassa mittakaavassa, niin että olisi näitä riskejä kaverereita ajometsästyksen järjestämiseen. Se näin kevennyksenä.

Kuitenkin minä lähden siitä, että se kannanhoidollinen metsästys tulee järjestää ja melko piakkoin saada kuntoon. — Kiitoksia.

20.38 **Joakim Strand r:** Värderade talman, arvoisa puhemies! Tässä käytiin aikaisemmin hyvää debattia, joten käyn tässä ihan vain muutaman asian läpi. Tuntuu hyvältä seistä tässä, kun melkein puolet salista on Vaasan vaalipiirin edustajia. Monta hyvää puheenvuoroa eri puolilta Suomea.

Själv stöder jag varmt det här initiativet.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Oli hienoa huomata, kuinka myös ministeri Leppä selkeästi otti kantaa, ilmoitti tukevansa vahvasti kannanhoidollisen metsästyksen aloittamista.

Leppä tog väldigt tydligt ställning för att han stöder stamvårdande vargjakt.

Tässä on tullut muutamia näitä klassisia heittoja. Yksi, mitä olen aina itse ihmetellyt, on tämä, että susi ei ole käynyt ihmisen kimppuun noin 100 vuoteen. No, niitä ei ole hirveästi ollut ihmisten seassa noin 100 vuoteen. Se on suunnilleen yhtä järkevää kuin todeta, että koska jossain Vaasan tai Oulun torilla ei ole myöskään tiikeri 100 vuoteen käynyt ihmisten kimppuun, niin ei niitä tiikereitä päästetä sinne kesken lasten konsertin, [Naurua] koska ne eivät ole 100 vuoteen käyneet kenenkään kimppuun. Minun mielestäni tällaiset pitäisi unohtaa. Me tiedämme, että meillä on ympäri Suomea ollut vakavia ja läheltä piti -vaaratilanteita muun muassa pienten lasten osalta, ja sitähän tietenkin kaikki järkevät ihmiset pelkäävät, että täytyykö tässä todellakin tapahtua jotain vakavaa ennen kuin kaikki heräävät.

Se, mikä on ollut positiivista tässä keskustelussa, on se, että aika harva aidosti on vastustanut tätä aloitetta. Todella harva on aidosti tullut tänne tänään tätä vastustamaan, ja toivon, että se myös näkyy sitten käsittelyssä.

Edustaja Hänninen nosti hyvin esille sen, että ongelma tässä on nimenomaan susien käyttäytymisen muutos, ja sen takia tässä vaaditaan toimenpiteitä, että ne oppivat pelkäämään ihmistä. On puhuttu myös rinnakkaiselosta. Omasta mielestäni ei tarvita taajamissa tai asutuksen lähellä minkään näköistä rinnakkaiseloa, koska sudet eivät kuulu sinne. Jos katsoo vähän muuta lainsäädäntöä, niin muun muassa koirien tulee olla kytkettyinä taajamissa. Eli miten on mahdollista, että sudet saavat liikkua vapaasti koulujen pihossa? Itse en ymmärrä sitä.

On tullut myös muutamia todella erikoisia kommentteja. Tässä taisi joku mainita, että sudet myös työllistävät muun muassa luontokuvaajia. Se oli semmoinen, joka jäi mieleen — en voi ymmärtää. Entinen kunnanjohtaja, edustaja Ollikainen toimiessaan Vöyrillä on, niin kuin moni muukin, laittanut kaikki lapset takseilla kouluihin, ja varmaan silläkin rahalla olisi voinut vaikka työllistää tai maksaa jonkun stipendin näille luontokuvaajille. Minun mielestäni se oli todella erikoinen heitto.

Sitten näistä susien määristä on ollut puhetta, ja jotkut ovat puhuneet siitä, että levitetään harhaanjohtavaa tietoa, kun ei täysin luoteta näihin lukuihin. Onhan se nyt selvää, että jos susia nähdään viikoittain ja päivittäin ympäri Suomea, siis ihan sieltä länsirannikolta melkein — jos miettii vaikka Raippaluotoa, Mustasaarta, Björkötä, moni on tässä maininnut — niin siinä on enää muutamia kymmeniä kilometrejä Ruotsiin, puhutaan itärajasta ihan tuonne länsirannikolle asti, niin eihän niitä voi olla vain noin 200 kappaletta, kun niitä on todistettavasti nähty ja on ilmoitettu, oliko se noin 3 000 pihapiirikäyntiäkin. Sen näin jossain. Eli kyllä tässä ovat odotukset korkealla, että tämä kansalaisaloite nyt myös johtaa kunnan toimiin.

Vi har stora förväntningar dels nu på behandlingen i utskottet under ledning av Kalmari och med Norrback och kompani och ser fram emot att det här problemet blir åtgärdat. Jag tycker att hon som höll den allra första talturen i dag pratade bra om förtroende.

Kollega puhui hyvin luottamuksesta. Siitähän tässä on isossa kuvassa kyse, luotammeko me viranomaisiin enää, ellei tällaisia perusjuttuja saada kuntoon. — Kiitos.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

20.42 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Otin oikein paperit mukaan, että osaan täältä sitten lueskella, mutta totesin, että eipä näitä tarvita.

Tämä kansalaisaloite ei ole tullut halusta tappa susia. Tarkoituksena ei ole lopettaa susia perusteettomasti ja vailla tarkoitusta, vain pelkästään tappamisen himosta. Aloite kumpuaa siitä, että meillä on kolmisentuhatta pihakäyntiä ja kymmeniä ja kymmeniä koiria, metsästyskoiria mutta myös aivan seurakoiria, on joutunut susien suuhun. Mikään rahaussumma ei korvaa sellaista koiraa, jolta on ammuttu esimerkiksi kaksikymmentä hirveä tai joka on ihmiselle kuin perheenjäsen ja joka menetetään.

Susien käyttäytyminen on todellakin muuttunut. En ole mikään luonnontieteilijä. Saattaa olla, että me olemme itsekin olleet sitä jollakin tavalla edistämässä tuomalla vaikkapa peurojen ruokintapaikkoja lähelle ihmisasutusta niin, että silloin on tapahtunut sitä, että ihmisen hajuun on totuttu eikä sitä ole koettu uhkaksi. Ovathan ne tavallaan sitten niille susille se oma jääkaappi, mitä on helppo hyödyntää. No, en ole kyllä tuolta Satakunnasta tänne tullessani niin harmissani, jos jokunen valkohäntäpeura suihin menisikin. Mutta joka tapauksessa perustuslainkin pitää turvata suomalaisille turvallisuudentunne, ja jos sitä uhaataan, siihen pitää reagoida.

Naureskelu sille, että ihmiset järjestävät lapsilleen koulukyydityksen, on pöyristyttävää. Eli toisen pelkoa pilkkaamalla tätä asiaa ei hoideta. Me tarvitsemme hyvää, monipuolista keskustelua siihen, sillä susi kuuluu suomalaiseen luontoon. Minä haluan, että susi voi hyvin Suomessa ja suomalaisissa metsissä, mutta ei meidän pihalle tarvitse tulla eikä naapurin eikä edustaja Norrbackin pihalle hätistelemään lampaita. On myös kysymys luonnon monimuotoisuudesta. Muistan, kuinka edustaja kertoi siitä, kuinka paljon lampaitten laiduntamaa aluetta on nyt vailla sitä luonnon monimuotoisuuden hoitotoimenpidettä, koska ei uskalleta lampaita laittaa hyödyntämään sitä maastoa, mikä sitten kasvaa ja huolehtii monimuotoisuudesta.

Me tarvitsemme kannanhoidollisen suunnitelman ja metsästämistä niin, että meillä on riittävän vahva susikanta, joka elää suomalaisessa luonnossa. Mutta aivan kuten kaikissa, olkoon merimetso taikka valkuposkihanhi tai hylje, jossain kohtaa tulee lakipiste sille, onko se suojele jo toisen uhka. Eli meidän pitää nähdä, missä kulkee se raja, milloin suojele ylittää sen, että se on uhka jollekin toiselle suojellulle lajille tai luonnon monimuotoisuudelle.

Meidän pitää pystyä keskustelemaan kiihkotta, mutta on huolehdittava siitä, että ihmisten turvallisuudentunne palautuu. Voin sanoa, että kyllä meillä läntisessä Suomessa on alueita, missä todellakin se on elinkeinolle vaara ja uhka. Varmasti joiltakin osin pystytään susiaitauksilla tekemään sitä niin, että voidaan suht normaalisti elää niiden kanssa, mutta ei se niin voi olla, että susi määrittelee, kuinka me elämme, vaan meidän pitää elää yhteisymmärryksessä ja suden pitää ymmärtää, että sen tontti ei ole ihmisten pihoissa. Se kuuluu luontoon ja olkoon luonnossa.

Toivon, että valiokunnassa saamme sellaisen keskustelun ja sellaisen mietinnön aikaiseksi, joilla pystytään edistämään tätä ajatusta, niin kuin on tehty tässä kansalaisaloitteessa, joka on hyvin perusteltu ja hyvin esitetty. — Kiitos.

20.48 **Janne Heikkinen kok:** Arvoisa puhemies! Metsästys on ollut jo vuosisatojen ajan keskeinen osa elämäntapaamme. Siksi uskallan väittää, että tämän kansalaisaloitteen käsittely on suuri päivä sadoilletuhansille suomalaisille metsästyksen ja eräkuulttuurin ystäville.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Ensi alkuun haluan kiittää näin tärkeän kansalaisaloitteen vireillepanijoita. He ovat saattaneet kansalaiskeskusteluun aiheen, joka koskettaa syvästi muitakin kuin pelkästään meitä susivyöhykkeellä asuvia metsästyskoiran omistajia. Suunnanmuutoksen palavaa tarvetta kuvastaa hyvin se, että aloite keräsi alle viikossa tarvittavan määrän allekirjoituksia. Tämän mittaluokan kansanliikkeet eivät synny turhasta. Ihmiset ovat yksinkertaisesti turhautuneita poliitikkojen haluttomuuteen ja saamattomuuteen puolustaa suomalaisen luonnon tasapainoa.

Ylisuuren susikannan ongelmat ovat olleet jo pitkään niin elinkeinonharjoittajien, metsästäjien kuin koiranomistajien tiedossa. Miksi mitään ei ole tehty heidän omaisuutensa suojelemiseksi? Mikä on tähän saakka estänyt poliitikkoja puuttumasta? Miksi metsästäjien pitäisi tehdä pyyteettömästi oma osansa riistanhoidossa, jos poliitikot eivät täällä seiso heidän tukenaan loppuun saakka? Perimmäisen vastauksen tiedämme varmasti kaikki. Suomen susipoliitikka ei löydä tasapainoista tilaa niin kauan kuin taivumme päätöksenteossa pienen vihreän vähemmistön panttivangeiksi. Asian ei tietystikään tarvitse olla näin. Olen varma, että oppositiosta löytyy tukea kannanhoidollisen metsästyksen eteenpäinviemiseksi, jos se hallituksen sisällä järkilinjan edustajille kelpaa.

Arvoisa puhemies! Vaikka susiongelman perimmäiset ongelmat johtavat tänne eduskuntaan, niin aivan täysiä pisteitä ei voi antaa myöskään sudenkaatolupia myöntäville viranomaisille. Esimerkiksi Polvijärvellä vuosi sitten joulukuussa susi vieraili lähes 30 kertaa ihmisten piholla, ennen kuin suden lopettamiseen saatiin ampumislupa. Näin käsittämättömästä käsien päällä istuskelusta aiheutui se, että kaksi vasikkaa koki kohtalonsa. Lisäksi samainen susipari hyökkäsi yhtä pihalla ollutta koiraa vastaan. Valitettavasti tämä kyseinen tapaus ei ole valtakunnan mittakaavassa ainoa laatuaan. Ymmärrän siis hyvin niitä ihmisiä, jotka kokevat, että heidät on jätetty yksin tämän toistuvan ongelman kanssa. Siksi on meidän tehtävänäme täällä tarttua päättäväisesti tämän kansalaisaloitteen esiin nostamiin muutosehdotuksiin.

Kokoomuksen kanta tähän aloitteeseen on hyvin selkeä. Olemme valmiita kannattamaan suden kannanhoidollista metsästystä. Me haluamme, että ihmiset pystyvät elämään tasapainoista rinnakkaiseloa susien kanssa ilman toistuvaa huolta omaisuudensuojan karsimisesta. On oikeus ja kohtuus, että tulevaisuudessa suomalaisen metsästäjän ei tarvitsisi näin usein pelätä pahinta ja kokea viiltävää pistoa sydämessään, kun rakkaan perheenjäsenen liike ja haukku lakkaa epäilyttävän yhtäkkisesti. Voin vain kuvitella sen tuskan, mikä tänäkin syksynä on kohdannut aivan liian monta kertaa liian monta metsästäjää esimerkiksi Haapavedellä tai Kuhmossa, kun vastassa on ollut viimeisen haukkunsa haukkunut ja riekaleiksi revitty ihmisen paras ystävä.

Arvoisa puhemies! Toivon todella, että tämä kansalaisaloite saa ansaitsemansa käsitteilyn. Tämän takaamiseksi haluan osaltani kehottaa kansalaisia edelleen ottamaan aktiivisesti yhteyttä myös sellaisiin edustajiin, joille harvaan asuttujen seutujen, maaseutuelinkeinon tai koiralla tapahtuvan metsästyskulttuurin arki ei ole näin tuttu. Muutosta parempaan ei tapahdu, ellemmme saavuta laaja-alaista ymmärrystä nykytilanteen vakavuudesta.

20.53 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Minulla on tässä käsissäni lakialoite, jonka luulin jättäneeni 12.10.2020, mutta ilmeisesti tämä ei ole mennyt eteenpäin. Tämä on lakialoite laiksi metsästyslain muuttamisesta, ja tähän viittasin juuri aikaisemmin, ja tulette saamaan siihen sähköisen linkin sitten huomenna.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Näkisin oleellisena, että nyt pitäisi ryhtyä pikaisiin toimiin tämän asian korjaamiseksi — varsinkin tämä pihasusi-ilmiö, mistä tänään ollaan juteltu paljon — ja tässä lakialoitteessa olen ehdottamassa sitä, että metsästyslakiin lisättäisiin uusi, 19 a §, jolla selkiytettäisiin sitä lupaa tappaa pihapiirissä vaaraa aiheuttava riistaeläin. Tällä hetkellä tämä lainsäädäntö on tältä osin puutteellinen, ja sen vuoksi esimerkiksi tämän uhkaavan suden tappamiseen sovelletaan tätä rikoslain pakkotilasäännöstä.

Tällä hetkellä vaaraa aiheuttanut eläin on mahdollista tappaa ilman rangaistusta ainoastaan rikoslain 4 luvun 5 §:n pakkotilasäännöksen varjolla, ja eläinten, kuten suden, aiheuttamien vaaratilanteiden varalle ei ole siis olemassa erillistä lainsäädäntöä, vaan jokaista tapausta arvioidaan pelastetun edun sekä aiheutetun haitan ja vahingon sopusuhtaisuuden näkökulmasta. Tekoa ei kuitenkaan lainsäädännön näkökulmasta pidetä sallittuna, mutta henkilöä voidaan pitää rangaistusvastuusta vapaana, mikäli kaikkien huomioitavien seikkojen jälkeen häneltä ei olisi voitu kohtuudella vaatia muunlaista toimintaa.

Tähän lainsäädännön muutokseen me voisimme ottaa mallia nimenomaan Ruotsista. Ruotsin metsästysasetuksen 1989/905 28 §:ssä annetaan oikeus tappaa susi, joka on jo aiheuttanut vahinkoa tai jonka hyökkäys on ilmeinen. Vastaavalla pykälällä Suomen lainsäädännössä vaikutettaisiin myönteisesti kansalaisten turvallisuuteen ja suden ja ihmisen yhteiseloon. Olen siis sitä mieltä, että näiden pihoihin tulevien susien ei tulisi nauttia loputonta suojaa, sillä luontaisempaa käytöstä sudelle olisi pysyä poissa ihmisasutuksen välittömästä läheisyydestä.

Nykyisessä tilanteessa, jossa susille on helppoa ravintoa saatavilla pihapiireissä ilman minkäänlaista vaaraa, sudet menettävät oman ihmisarkuutensa. Uskon, että jos näytetään susille nämä selkeät rajat, niin samalla myöskin vaikutetaan myönteisesti susien asemaan Suomessa, koska pitkällä aikavälillä nämä kohtaamiset suden ja ihmisten välillä vähenisivät. Myöskin salakaatoja uskon, että olisi tämän jälkeen vähemmän.

Mikä tämän aiheeseen liittyvän lakialoitteen pykälämuotoilu sitten olisi: Se olisi tällainen, että metsästyslakiin laitettaisiin 19 a § ”Metsästys hätävarjelutilanteessa. Mikäli riistaeläin aiheuttaa pihapiirin välittömässä läheisyydessä akuuttia vaaraa ihmiselle tai kotieläimelle, on omistajalla, haltijalla tai heidän puolestaan toimivalla henkilöllä oikeus tappaa vaaraa aiheuttava yksilö. Tilanne voidaan katsoa vaaraa aiheuttavan riistaeläimen tappoon oikeuttavaksi, mikäli tämä on jo aiheuttanut vahinkoa, on eläimelle tarkoitettun aitauksen tai rakennuksen sisäpuolella tai hyökkäyksen vaara ihmistä tai eläintä kohtaan on ilmeinen.”

Tulee olemaan varmasti pitkä tämä kansalaisaloitekäsitteily sen vuoksi, että — minä haluan uskoa siihen — tullaan tekemään laajat ja kattavat asiantuntijakuulemiset, mutta me tarvitsemme samaan aikaan myöskin painetta joka suunnasta, ja tässä on yksi semmoinen konkreettinen lainsäädännön muutosesitys, joka on siis lakina voimassa jo Ruotsissa tällä hetkellä, joka on jo toteutettavissa ja joka voitaisiin tehdä myöskin Suomessa. Toivon, että tähän voitaisiin saada myöskin tukea sitten muilta edustajilta.

Sen lisäksi toivon todella paljon, arvoisa herra puhemies, että nyt kun tätä kansalaisaloitekäsitteilyä mennään eteenpäin, niin jokainen meistä kansanedustajista voisi laittaa viestiä omissa eduskuntaryhmissään ja kokouksissaan ja oikein vaatimalla vaatia sitä, että tulevasa äänestyksessä, kun tämä kansalaisaloitekäsitteily on ohi, joka ikinen edustaja saa vapaat kädet äänestää just sillä tavalla niin kuin haluaa, eli tästä tehtäisiin niin sanotusti omantunnon kysymys.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Tämä on ollut hirveän hyvä keskustelu, minkä me tänään olemme käyneet, ja sen perusteella on käynyt hyvin selväksi, että meillä itse asiassa on selkeä enemmistö tämän susikansalaisaloitteen läpiviemiseksi. Jos olen oikein tulkinnut, niin käytännössä ainakin perussuomalaiset, kokoomus, RKP, keskusta, muistaakseni myöskin KD ovat täysillä tämän aloitteen takana, ja sitten meillä on myöskin muistakin puolueista varmasti hajaaäniä, jotka varmasti kannattavat — löytyy demareita, me kuulimme vasemmistoliiton esityksiä, ja sieltäkin oli useampi kansanedustaja kannattamassa, vaikka sitten oli myöskin edustaja Kivelä ja muita, jotka sitten olivat tätä vastaan. Meillä on selkeä enemmistö, mutta tässä vain nyt tarvitaan se, että ei tule tätä hallitus—oppositio-asetelmaa siinä kohtaa, kun tätä kansalaisaloitetta käsitellään uudelleen salissa myöhemmin ja tästä asiasta tullaan äänestämään. Meillä on kaikki mahdollisuudet saada tämä aloite vedettyä läpi.

Sitä ennen tässä on yksi vinkki, mihinkä mahdollisesti voisitte laittaa nimenne, jos näin koette. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

20.59 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Kiitän hyvästä keskustelusta, ja tosiaan tästä huolestuttavasta susitilanteesta ja pihasusi-ilmiöstä haluan vielä sanoa muuttaman sanasen.

Nimittäin tosiaan nämä pedot liikkuvat ihmisasutusten lähistöllä vailla mitään pelkoa, ja sehän johtuu siitä, että sudella ei tällä hetkellä ole minkäänäköistä metsästystä. Nämä pedot ovat myös tappaneet useita tuotantoeläimiä ja koiria, ja kun tässä jo ansiokkaasti edustaja Heikkinen toi esille Kuhmon ja muun muassa Haapaveden, niin tuon esille myös sen, että Kalajoellahan sudet ovat tappaneet lampaista ja niin tekivät myös Kuhmossakin viime vuonna, ja nyt sain tiedon, että tällä viikolla kyseisellä alueella, missä viime vuonna näitä lampaista sudet tappoivat, on nähty pellolla 11 suden lauma, ja tämä kertoo sitä karua todellisuutta tässä hetkessä. Kalajoellahan susi tunkeutui myös navettaan ja tappoi vasikan, ja Sonkajärvellä Pohjois-Savossa sudet tappoivat sonnin maatilalla. Tämäkin kertoo sitä tilannekuvaa, että maatilojen tuotantoeläimet eivät ole edes siellä suojassakaan suojassa pedoilta.

Näiden lisäksi viime vuosina kymmeniä koiria on joutunut susien tappamaksi ja susien aiheuttamia vahinkoja ja häiriökäyttäytymistä on ilmennyt ympäri Suomen, eli tälle kannanhoidolliselle sudenmetsästykselle on nyt suuri yhteiskunnallinen tarve. Tavoitteeksi täytyy ottaa, että sudet saadaan takaisin metsiin, joissa niillä olisi elintilaa, ja tärkeintä on palauttaa niiden luontainen arkuus ihmisiä kohtaan.

Arvoisa puhemies! Olen myös tyytyväinen siitä, että edustaja Tynkkynen on tekemässä lakialoitetta liittyen tähän metsästyslain 19 §:ään, ja täytyy nyten ilolla sanoa, että itsekin olen ajatellut tätä lakialoitetta ja olen siihen jo muutaman nimenkin kerännyt. Mehän olemme ihan selvästi yhteisellä asialla, tietämättämme toisistamme olemme kyseistä samanlaista lakialoitetta tekemässä, ja tästähän meidän pitää keskustella ihan selvästi tämän keskustelun päätteeksi. Hieno homma, että olemme yhteisellä asialla tämän asian osalta. — Kiitoksia.

21.01 Mikko Ollikainen r: Ärade talman! Arvoisa puhemies! Tässä on tosiaan ollut todella kattavaa keskustelua monesta eri näkökulmasta, kiitos siitä kaikille. Tuen tosiaan tätä kannanhoidollista susien metsästystä, että se tehdään, ja tiedän, että ainakin nämä kaikki kolme RKP:läistä, jotka ovat vahvasti täällä paikalla, ovat samaa mieltä.

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

Koskien tätä luonnollista arkuutta, nimenomaan sitä, mistä edustaja Kettunen tässä puhui, niin se on se kaiken a ja o. Mutta haluan nostaa esille sen, mikä mainittiin kyllä tuossa aikaisemmin debatissa lampaista, että nythän juuri Björköbyssä oli kesälaitumella 130 lammasta, jotka nyt sitten susi tappoi. Hehän tekevät siellä luonnollista luonnonsuojelutyötä, suojelevat luonnon monimuotoisuutta, ja tästä tulee hienot maisemat sitten sitä kautta, mutta voi olla kyllä hyvinkin, että lampaanomistajat miettivät kaksi kertaa ensi vuonna, päästävätkö lampaita kesälaitumelle sinne Merenkurkun saaristoon, joka on maailmanperintöaluetta itse asiassa.

Sitten koskien koiria: Ne ovat yleensä perheenjäseniä, ne ovat todella lähellä ihmisiä, ja suden ei pidä määritellä, kuinka tällaisissa asioissa tehdään, ihan kuten edustaja Myllykoski totesi. Tässä aikaisemmin puhuttiin kanssa korvauksista, että pystytään sitten korvaamaan niitä haittoja, jotka susi on aiheuttanut, mutta monessa suhteessa se on juuri näin, että niitä ei välttämättä rahallisesti voi korvata. Tulee muistaa tämä.

Edustaja Strand on monta kertaa puheenvuorossaan sanonut sanan ”luottamus”, ”förtroende”, ja se on yksi todella tärkeä osa tässä, että meillä on viranomaisiin luottamusta. Muistan itse, kun olin kunnanjohtajana Vöyrillä, että vaikka yritettiin tehdä asioita, niin oli sellainen tunne, että ei kukaan pysty tekemään mitään, koska siinä oli monta viranomaista, joilla oli vastuuta, mutta kuitenkin ei ehkä sittenkään ollut vastuuta. Että on todella tärkeää, että pystytään toimimaan.

Sain sellaisen tunteen, että nyt ministeri Leppä on kyllä toden teolla viemässä tätä asiaa eteenpäin, ja toivon, että maa- ja metsätalousvaliokunta käsittelee tätä todella hyvin ja seikkaperäisesti sitten, kun se tulee valiokuntaan. — Kiitos.

21.04 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Meillä on nyt käsittelyssä täällä kansalaisaloite suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi ja susivahinkojen estämiseksi. Miksi meillä on tämä ongelma? Minä luulen, että se osaksi johtuu siitä, että me emme ole enää sillä tavalla itsenäinen valtio, että me itse voisimme tästä päättää, vaan meidän pitää odottaa jonkinlaista lausuntoa Brysselistä. Ainakin näin on välittynyt kuva, että siellä on jarrutettu tätä. Nyt tässä salissa tämän päivän keskustelun päätteeksi voi ajatella, että reilusti yli puolet tämän salin kansanedustajista on sitä mieltä, että kannanhoidollinen metsästys pitäisi käynnistää ja nopeasti.

Suurpedot eivät saa aiheuttaa haittaa asumiselle, ihmisten turvallisuudelle tai yrittämiselle. Karjatilaa kiertävä susi on painajainen niin omistajalle kuin kesyille vasikoille tai lampaille. Riistan ja petojen kaatoluvat eivät kaipaa sen enempää Helsingin kuin Brysseliin ohjeita, vaan ovat päätettävissä paikallisesti läheisyysperiaatteen mukaisesti. Susi kuuluu luontoon, ei pihapiiriin. Kaikki pihaan tai pihan läheisyyteen tulevat sudet tulisi mielestäni laittaa nappi otsaan, niin kuin täällä joku kokenut edustaja on sanonut. Ehkä sen voisi vielä lyhyemminkin ilmaista yhdellä sanalla vain: lyijyä.

Täällä keskustelun lomassa on tullut esiin muutama myöskin semmoinen puheenvuoro, jotka ovat pitäneet tätä kannanhoidollista metsästyksen aloitusta niin kuin uhkana tämmöiselle sudelle, joka on erittäin uhanalainen. Siellä perusteluissa edustaja Kivelä toi esiin, että sudet työllistävät esimerkiksi matkailuelinkeinoja, luontokuvaajia, tutkijoita. Sen takia Suomessa, koska susikanta ei ole suotuisalla suojelutasolla, sitä ei missään nimessä pidä pienentää. Tämä oli lainaus tästä hänen puheestaan.

Tämä, että puhutaan luontokuvaajista ja heidän työllisyystilanteestaan... Nimenomaan tämä nykyinen tilanne, missä me tällä hetkellä olemme, että voimme ottaa kuvia omasta

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

koti-ikkunastamme pihaa kiertävistä susista, tekee luontokuvaajista työttömiä. Tämä on aivan käsittämätön tilanne, mitä olen itse nähnyt näitä videoita. Siellä sudet juoksentelevat pelloilla, turvesoilla, Vaasassa Raippaluodon sillalla. Niitä on kuvattu ihan älyttömästi. Sudesta on tullut semmoinen eläin, että se ei enää pelkää ihmistä. Tuossa äsken tarkastin tällaisen asian, kun sanottiin, että susi ei ole tappanut Suomessa 1800-luvun lopun jälkeen yhtäkään ihmistä. Se pitää paikkansa. Tosin, jos oikein muistan, Lapissa yksi marjastaja katosi, josta ei tiedä, mihinkä se on joutunut, mutta tätäkin vaihtoehtoa siellä pidettiin mahdollisena.

Kotikylässäni Ilmajoen Koskenkorvalla on 1700-luvulla ollut susi, joka on syönyt — perimätiedon mukaan, pitää sen verran sanoa vielä — 13 ihmistä, joista osa on ollut lapsia ja osa aikuisia. No, miksi sitä ei ole tapahtunut viimeiseen sataan vuoteen, johtuu varmaan siitä, että ne sudet on juuri tämän uhan takia hävitetty niin pieneksi joukoksi, että niistä on tullut arkoja ja ne pyrkivät välttelemään ihmistä, ja sillä lailla olemme tämän edellisen vuosisadan selvinneet.

Nyt haluan oikein kiittää edustaja Hoskosta. Hän puhui pitkään siitä, että mitä sitten, kun ensimmäinen ihmisuhri tulee, kuinka moni teistä on lähdössä hautajaisiin pahoittelemaan tätä tapahtunutta.

Arvoisa puhemies! Tämän puheen jälkeen minä ainakin voin lähteä. Minulla ei ole minikäänlaista syyllisyyden tuskaa siitä, että minä olisin sen aiheuttanut. Kaikin mahdollisin tavoin pyrin edistämään sitä, että Suomessa aloitetaan kannanhoidollinen metsästys. Haluaisin lisätä siihen vielä, että jos pihapiiriin tulee susi, niin sitä ei tarvitse kattilan kansia yhteen hakkaamalla hätistää pois, vaan sen voi ampua, jos on ase käsiin saatavissa. Tämä on ihan käsittämätöntä, että me nostamme jonkun suden jalustalle. Meillä on tuolla Etelä-Pohjanmaalla paikkakuntia, joilla lapsia kuljetetaan kouluun, ja siellä saattaa olla myös vihreiden edustajia, jotka ensimmäisenä olivat sitä taksikyytiä vaatimassa omille lapsilleen, kun heitä pelottaa tämä suden läsnäolo.

Arvoisa puhemies! Tässä oli tämä, mitä halusin tähän asiaan vielä tiivistää. — Kiitoksia.

21.11 **Janne Heikkinen kok:** Arvoisa puhemies! Tässä aikaisemmassa puheenvuorossaan edustaja Tynkkynen ansiokkaasti referoi täällä käytyä keskustelua ja kiinnitti samaan asiaan huomiota, että täällä tunnutaan olevan liki herttaisen yksimielisiä siitä, että tämä kansalaisaloite pitää viedä sen arvolle kuuluvalla tavalla eteenpäin. Tästä syystä, että vaikka täällä käydään tällaista keskustelua, joka valmistelee meitä valiokuntaan sitten päättämään ja edelleen ohjaamaan asiasta, niin kummeksun kyllä syvästi sitä, että pääministeripuolue puuttuu tästä keskustelusta täysin. En ole huomannut — korjatkaa jos olen väärässä — ensimmäistäkään puheenvuoroa SDP:n riveistä tässä keskustelussa, ja kysyisin kyllä, mitkä ovat SDP:n terveiset näille ihmisille, jotka kantavat huolta siitä vastikään kuolleesta kotieläimestään, lemmikistään, metsästyskoirastaan, jonka kanssa on saatettu harjoitella satoja, varmaan tuhansiakin, tunteja. Tuntuu kummalliselta, että mihin kaikki demarit ovat täältä salista nyt kadonneet, kun tätä pitkään odotettua kansalaisaloitetta päästään käsittelemään. Kuulisin mielelläni esimerkiksi varapääministeripuolue keskustan edustajilta, millä mandaatilla ollaan nyt sitten lähdössä valiokuntaan neuvottelemaan asiasta, kun ei tiedetä pääministeripuolueenkaan kantaa täällä salissa.

21.13 **Joakim Strand r:** Värderade talman! Pyysin tuossa aikaisemmin puheenvuoron, kun tässä edustaja Tuomas Kettunen mainitsi tämän oman lakialoitteensa tähän liittyen —

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

jonka olen itsekin allekirjoittanut — jossa siis esitetään metsästyslakiin uuden, 19 a §:n säätämistä, jossa säädettäisiin, että lain muiden säännösten estämättä riistaeläimen pyytäminen ja tappaminen olisi mahdollista sellaisessa hätävarjelu- tai pakkotilassa, jossa riistaeläin hyökkää ihmisen tai kotieläimen kimppuun tai tulee ihmisten tai kotieläinten lähettyville ja välittömästi uhkaa ihmisten tai kotieläinten turvallisuutta. Elikkä jos tämä on suunnilleen samansisältöinen, eikö vain, kuin mistä edustaja Tynkkynen myös hienosti puhui, niin voitte varmaan nämä jossain vaiheessa yhdistää, ja viimeistään käsittelyssä ne siten yhdistyvät. Hienoa, että on aktiviteettia molemmilta laidoilta täällä. — Ei muuta.

21.13 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Oikeastaan kun tein sitä listausta siitä, miten täällä on tänään keskusteltu — mihin edustaja Heikkinen koppasi hyvin kiinni — niin se, miksi en demareista oikein osannut sanoa vaan toivoin vain, että heistä löytyisi, oli juuri, että valitettavasti tänään meillä ei ollut sosiaalidemokraattien edustajia täällä sankoin joukoin kertomassa sitä kantaa, ja toivon, että esimerkiksi vaikka sosiaalisessa mediassa sitten jälkepäin voisivat myöskin SDP:n edustajat kertoa, mitä mieltä he ovat tästä kansalaisaloitteesta. Muutenkin jatkossa aina kun käsitellään kansalaisaloitteita — se olisi sinänsä reilua, kun on tehty kova vaivannäkö, ollaan käytetty suoraa demokratiaa ja tuotu asioita tänne meidän eduskunnan agendalle — toivoisin syvästi, että edustajat olisivat täällä paikalla kertomassa, edes osa puolueesta, oman puolueensa kannan kansalaisten jättämään asiaan. Se olisi kunniaksi demokratialle.

Mutta sitten tähän lakialoitteeseen, mikä oli, kun kuuntelin, täysin oikeastaan aika lailla samansisältöinen: Aikaisemmin tässä istunnossa voivottelin sitä, että kun useampi olisi allekirjoittanut sen, ja sitten menin tuonne kansliaan tarkistamaan, kun minua jäi epäilyttämään, että hetkinen, onhan se varmasti jätetty. Sitten sitä ei löytynytäkään tuolta kansliasta, ja sitten menin pitämään puheenvuoron ja sanoin, että lupaan huomenna viimeistään lähettää sähköisen linkin. Nyt sieltä sitten vähän aikaa sitten juoksi virkamies ja toi tämän ja sanoi, että tämä on itse asiassa jätetty jo kuukausi sitten ja täällä on allekirjoitukset alla ja sille katsotaan nyt täysistunnossa paikka, missä keskustelu olisi. Eli tämä on siis kuukausi sitten jätetty, mutta toki, jos haluatte vielä jättää sen, sen voi. Toivon, että ainakin siinä kohtaa, kun tästä 19 a §:stä käydään keskustelua, sankoin joukoin ollaan myöskin sitten puolustamassa itse asiaa. Mutta tämä on siis etenemässä jo nyt täysistuntokeskusteluun. — Kiitos.

21.15 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Kiitän vielä kerran tästä hyvästä keskustelusta ja myös kansalaisaloitteen jättäjiä hyvästä aloitteesta.

Puhemies! Tässä on puhuttu tänä päivänä myös koirasusista, ja nythän tässä vastikään esimerkiksi Helsingin Sanomat uutisoi ja otsikoi aiheesta näin: ”Laaja tutkimus kumoaa epäilyt: Suomen susien perimässä ei ole koiraa”. Tästä tutkimustuloksestahan tiedotteen oli jättänyt Oulun yliopisto yhdessä Luonnonvarakeskuksen elikkä Luken kanssa. Täytyy tästä tutkimuksesta sen verran sanoa, että tässä tutkimuksessa oli mukana 98 sutta, mutta se hieman ihmetyttää — hieman kaivelin tietoa tästä — että tämä tutkimus on tehty sillä otannalla, että nämä sudet on otettu vuodelta 2000 ja viimeisimmät sudet vuodelta 2016, ja totta kai nämä sudet, joita oli tutkittu, olivat tapettuja yksilöitä, ja kun esimerkiksi vuonna 2016, kun Suomessa harjoitettiin kannanhoidollista suden metsästystä, Suomessa kannanhoidollisen metsästyksen myötä ammuttiin 43 sutta — 43 sutta — ja tähän kyseiseen tut-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

kimukseen oli vain 12 suden tiedot, niin herää kysymys, eikö kaikki nämä 43 sutta olisi pitänyt tutkia tässä tutkimuksessa, onko näissä susissa geeniperimää koiran osalta.

Haluan tuoda tämän, puhemies, sen takia esille, koska tämä koirasusiongelmalla on tänäkin päivänä akuutti. Nimittäin meillä Kuhmossa on näköhavaintoja, kuvia koirasusista, jotka eivät näytä ollenkaan susilta vaan risteymiltä koiran kanssa. Haluankin, että kun tätä keskustelua susista käydään, tämäkin otetaan sitten valiokunnassa keskusteluun. — Kiitoksia.

21.18 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Tässä on käyty pitkä ja hyvä keskustelu tärkeästä aiheesta, ja aivan lyhyesti haluan myös omana kantamani ilmaista, että ilman muuta täällä poronhoitoalueen eteläpuolella tulee tämän suden kannanhoidollinen metsästys jälleen sallia. Aikanaan Petteri Orpon toimiessa maa- ja metsätalousministerinä tämä mahdollistettiin, ja tässä edellähän edustaja Kettunenkin hyvin viittasi siihen aikaan, kun kannanhoidollinen metsästys oli mahdollista, ja se varmasti oli omiaan paitsi susikantaa hoitamaan, myöskin lisäämään ihmisten luottamusta päätöksentekoon.

Täällä illan aikana on käytetty monia puheenvuoroja siitä, kuinka susi kuuluu varmasti täällä poronhoitoalueen eteläpuolella suomalaisen luontoon, mutta suden kannan pitää olla sellainen, että se ei todella tule ihmisten pihoihin eikä häiritse ihmisten elinkeinoja eikä vaikkapa vaaranna sitä perinteistä suomalaista elämäntapaa, jossa eräkulttuurin ja metsästyksen koirien kanssa pitää olla tulevaisuudessakin mahdollista. Elikkä tässä mielessä on hyvä, että kansalaisaloitteen tekijät ovat nyt asiansa tuoneet eduskuntaan ja pääsemme tästä keskustelemaan, ja mielestäni kyllä ainakin tässä vaiheessa iltaa, kun tätä keskustelua seuraa, eduskunta on varsin yksituumainen, ja tämä keskustelu hyvin evästä maa- ja metsätalousvaliokuntaa tässä asiassa ripeästi etenemään.

21.20 Anders Norrback r: Arvoisa puhemies! Rivikansalaisena osallistuin aika tiiviisti susikeskusteluun. Tässä keskustelussa on nostettu huolenaiheina uhkia ja häirintää, joka on kohdistunut viranomaisiin ja tutkijoihin. Sellaista ei voi missään nimessä hyväksyä, vaan tuomitsen ne ankarasti.

Ärade talman! Det finns dock en annan sida också som jag tycker vi borde ta i beaktande när också diskussionen bland medborgarna börjar. Vi har extrema djurskyddsorganisationer som är väldigt hotfulla mot dem som vill försvara sin näring och vill försvara sin rätt att existera på landsbygden. Det här tycker jag att jag vill fördöma lika starkt. Annars tackar jag för en god diskussion.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja vielä maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Kalmari.

21.20 Anne Kalmari kesk: Arvoisa puhemies! Tässä on käyty erittäin hyvää keskustelua, joka todellakin antaa suuntaviivoja sille valiokuntakäsittelylle. Nostan muutamia huomioita.

Täällä aiemmin edustaja Pitkon puheenvuorossa muun muassa pelättiin sitä, miten susikanta kehittyi, jos on kannanhoidollista metsästystä. Meitä oli lähes koko valiokunta paikalla, kun vierailimme Ilpo Kojolan, Suomen tunnetuimman susitutkijan, luona Luonnonvarakeskuksessa aikanaan, ja hän totesi silloin meidän kaikkien kuullen, että vaikka Suo-

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

mesta poistettaisiin joka ainut susi, niin kymmenessä vuodessa, jos sen jälkeen ei tehtäisi mitään, kanta olisi samankokoinen. Tämä on ilman muuta ymmärrettävää, koska sieltä rajan takaa tulee koko ajan uutta susikantaa. En ole kuullut hänen koskaan sen koommin julkisuudessa sanovan tätä, mutta meitä oli iso joukko valiokunnan jäseniä silloin kuulolla.

No, sitten mitä tulee tähän pakkotilalakiin, niin toivoisin, että jo nyt ihan selkeästi kaikki me viestisimme sitä, että silloin kun susi käy henkilön tai omaisuuden kimppuun, niin meillä on oikeus puolustautua. Se on toki totta, että kun Ruotsissa ei tule sitä syytettyä, niin se puolustautumisen turvallisuudentunne on vielä toinen, mutta me voimme ihan suoraskäisesti sanoa, että omaisuutta saa suojella, ei tarvitse pelätä, että siitä mitään seuraa. Mutta katsotaan tätäkin asiaa sitten siellä valiokunnassa, olisiko sille jotakin tehtävissä. Itse pidän suurimpana tavoitteena, että saamme tämän kannanhoidollisen metsästyksen nyt alkamaan ja sillä tavalla mahdollisimman sopuisasti. Tämä aloitekin oli hyvin tasapainoinen. Se ei ollut hyökkäävä vaan hyvin perusteltu.

Vielä tästä luottamuksesta: Vetoaisin siihen, että tämä verrokkiaineisto, mihin susikannan puhtautta verrataan, tulisi julkiseksi. Olen tätä kysynyt sekä kirjallisesti että suoraan näiltä tutkijoilta, ja jos siellä ei ole mitään peiteltävää, niin en ymmärrä, miksi ei toisten tutkijoiden analysoitavaksi voida antaa tätä verrokkiaineistoa, johon tätä susikannan geenikarttaa verrataan. Ja kun viittasin tuossa pidemmässä puheenvuorossa esimerkiksi siihen heteroosiin, joka on Suomessa, niin sehän olisi ollut aivan käsittämätön ilmiö. Jos Suomessa on muutama sata sutta ja meidän suden geneettinen hajanaisuus on paljon suurempaa kuin jossain muualla, missä on valtavan isot populaatiot, niin tässä jo tuli sellainen luonnontieteellinen mahdottomuus. Siksi toivon mahdollisimman suurta avoimuutta, ja valiokunta on myöskin vaatinut riistavahinkolaisissa sitä, että jokaisella tulee olla oikeus ottaa näyte vaikkapa siitä liikennekolarissa auton alle jääneestä sudesta, voi ottaa karvoja ja muuta, voi tehdä uuden näytteen, että saamme sen luottamuksen siihen, [Puhemies koputtaa] että täällä ei ole mitään hämärää. — Kiitoksia tästä keskustelusta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Keskustelu vielä jatkuu.

21.24 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! ”12.11.2020 kirjoitettiin näytävästi useassa mediassa tutkimuksesta, jossa oli tutkittu Suomen ja Skandinavian susikannan perimää. Esimerkiksi Helsingin Sanomat otsikoi aiheesta näin: ’Laaja tutkimus kumoaa epäilyt: Suomen susien perimässä ei ole koiraa.’

Tutkimustuloksesta tiedotteen oli tehnyt Oulun yliopisto yhdessä Luonnonvarakeskuksen kanssa. No mutta, onko asia oikeasti näin, vai lieneekö syytä epäillä tulosta? No, minähän epäilin. Tiedotteessa annetaan ymmärtää, että Suomen susista tutkimuksessa oli mukana 98 sutta. Pitää paikkansa, ensimmäinen vuodelta 2000 ja viimeisin vuodelta 2016. Kaikki tapettuja yksilöitä. Voisin luetella paikkakunnat ja tarkat päivämäärät, mutta tila ei riitä tässä. Kaikki näytteet tutkimukseen oli valikoitu ja toimitettu Lukelta kyseiselle tutkijalle. Valikoinnin puolesta puhuu se, että esimerkiksi vuonna 2016 tapettiin Suomessa 43 sutta kannanhoidollisessa metsästyksessä ja vastaavasti tutkimukseen annettiin samalta vuodelta vain 12 suden tiedot.

Siispä otin yhteyttä tutkimuksen tekijään Ruotsissa. Vastaus oli tyrmäävä. Tutkimuksessa otetaan siis kantaa vain ja ainoastaan näiden tutkittujen yksilöiden perimään, ei nykytilanteeseen millään tavoin. Hän suorastaan yllättyi, kuinka asia on täällä uutisoitu. Muun muassa kuuluisa Lopen koirasusiepisodi tapahtui tammikuussa 2019, eli muun muassa

Punkt i protokollet PR 147/2020 rd

kaikki tästä maastoon joutuneet koirasudet ovat edelleen vapaana, ja myös heidän jälkeläisensä. No, mitä tästä nyt voidaan päätellä?”

Näin kirjoittaa Instagramissa tunnettu metsästysaktiivi RihlaHunting_Tom, jolla on yli 8 000 seuraajaa. No, mitä voidaan päätellä? Voidaan päätellä se, että metsästäjien kertomuksia ei olla otettu tosissaan. Kansalaisia ei olla kuunneltu, kun näitä havaintoja on tehty, ei yksinkertaisesti olla kuunneltu. Mediassa on poimittu tietoja väärin, ei olla kaivettu taustoja. Tämä on saanut jatkua liian pitkään, ja tämän vuoksi muun muassa luottamus tällaiseen viralliseen tietoon ja myöskin valtamedian tarjoamaan tietoon, mitä uutisoidaan, on horjunut valtavan paljon. Sen vuoksi meillä on oikeus vaatia sitä, että nyt saadaan kattavaa tietoa.

Myöskin tällaisia asioita tässä kansalaisaloitteessa oltiin vaatimassa, ja se on yksi tämän kansalaisaloitteen ytimistä. Tässä on vain yhden metsästäjän ääni. Näitä ääniä pitää alkaa tuomaan esille enemmän, niitä pitää kuunnella. Sen lisäksi myöskin, niin kuin erinomaisesti eräs toinen edustaja täällä aikaisemmin sanoi, jos täällä turhaan vähätellään sitä pelkoa, mikä vanhemmilla on lastensa suhteen, niin on se nyt käsittämätöntä. Lapset kulkevat takseissa, ja se maksaa todella paljon. Se ei ole mikään turha pelko, vaan se on todellinen asia. — Kiitos.

21.28 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Vielä kerran kiitoksia kansalaisaloitteen jättäneille. Niin kuin tänä päivänä on jo uutisoitu, niin kannanhoidollinen metsästys on luvattu palauttaa talvelle 21—22. Olen totta kai hieman pettynyt sen suhteen, että olisin toivonut sen jo heti tälle talvelle, mutta totta kai ymmärrän sen, että tarvitaan hyvät ja pysyvät perusteet sille, että kannanhoidollinen metsästys kestää. Mutta tässä vaiheessa haluan myös sitten muistuttaa ja ehkä jopa vaatia sitä, että kun meillä Kainuussa tämä susitilanne on näin vakavalla pohjalla, niin nyt kun lumet tulevat päälle, olisi jo aika suorittaa Kainuun maakuntaan aivan kattava lumijälkilaskenta, ja sillä todennettaisiin oikeasti se todellinen susitilanne. Meillä Kainuun maakunnassa nimittäin se on jo sillä kestäväällä tasolla, että jopa nyt pystyttäisiin kannanhoidollista metsästystä tekemään.

Arvoisa puhemies! Vielä tähän loppuun siitä, että kun tässä edustaja Tynkkysen kanssa olemme ansiokkaasti tuoneet lainsäädäntöön uutta aloitetta sen suhteen, että metsästyslajia muutettaisiin siltä osin, että kun tänä päivänä joudut tilanteeseen, olipa kyseessä metsästystilanne tai sitten siellä kotioiloissa susi hyökkää kotieläinten kimppuun, niin tässä vaiheessa saat suojella omaa omaisuuttasi, mutta totta kai se tilanne aina tutkitaan eli se on poliisiasia, ja tällä hetkellä, tämänhetkisellä lainsäädännöllä saat tietynlaisen leiman otsaan, kun sinua syytetään törkeästä metsästysrikoksesta. Esimerkiksi Ruotsin lainsäädännössä ei tällaisista tilannetta tunneta. Niin kuin edustaja Tynkkysenkin tässä on tuonut esille, samalla linjalla olemme sen suhteen, että olisiko aika Suomessakin muuttaa lainsäädäntöä tältä osin, että sinua ei enää syytettäisi jatkossa törkeästä metsästysrikoksesta, kun suojelet omaa omaisuuttasi, omaa perheenjäsentäsi. — Kiitoksia, puhemies, tämä on ollut hieno keskustelu tänä päivänä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos, näin on, mutta nyt se keskustelu on päättynyt.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till jord- och skogsbruksutskottet.